

Håvard Hågård og Lars Rogstad (red.)

FoB2001

**Adresser i folkeregisteret og
GAB**

Rapport fra en arbeidsgruppe for
adressesamordning og utredning av
elektronisk datautveksling mellom
DSF og GAB

Forord

En arbeidsgruppe bestående av representanter fra Skattedirektoratet, Statens kartverk, Statistisk sentralbyrå, folkeregistrene, kommunene og Norsk Eiendomsinformasjon as har utredet elektronisk dataflyt mellom Det sentrale folkeregister (DSF) og adresseregisteret i GAB. Arbeidsgruppa har også fulgt opp forslagene i tiltaksplanen om adressesamordning mellom DSF og GAB som ble utarbeidet på et seminar på Lysebu i desember 1998.

Arbeidsgruppa har vært ledet av Statistisk sentralbyrå, og Statens kartverk har vært sekretær for arbeidet. Arbeidsgruppa har hatt 5 møter i perioden august til desember 1999. Forslagene fra arbeidsgruppa er enstemmige.

Rapporten oversendes skattedirektøren, kartverksdirektøren og adm. dir i Statistisk sentralbyrå for endelig behandling av forslagene.

Statistisk sentralbyrå/Statens kartverk, 31. januar 2000

Innhold

Sammendrag og konklusjoner	4
1. Innledning og bakgrunn	5
1.1 Bakgrunn for arbeidet.....	5
1.2 Om utredningsarbeidet.....	5
1.3 Forholdet til Boligadresseprosjektet	6
1.4 Videre behandling av forslagene i denne rapporten.....	6
2. Folkeregistrenes behov for adressedata.....	8
2.1 Folkeregistrenes bruk av data fra GAB	8
2.2 Dagens distribusjons- og behandlingsrutiner for adressedata fra GAB.....	8
2.3 Folkeregistrenes krav til dataleveranser fra GAB.....	8
3. Adressedelen i GAB	11
3.1 Mulig boligadresse	11
3.2 DSF-adresse	11
4. Forutsetninger for bedre addressesamsvar	12
4.1 Adresseforvaltning i DSF og GAB	12
4.2 Retting av eksisterende avvik mellom DSF og GAB	12
4.3 Folkeregistrenes bruk av GAB on-line.....	12
4.4 Bedre kvalitet på kretsdata i GAB	13
4.5 Kvaliteten på pekere i GAB	13
5. Alternative modeller for dataflyt mellom DSF og GAB	15
Alternativ 1: Alle adresser fra GAB til DSF, og "kontrollert" registrering av adresser i DSF	15
Alternativ 2: Alle adresser fra GAB til DSF, og "fri" registrering av adresser i DSF	15
Alternativ 3: Utvalg av adresser, og "fri" registrering av adresser i DSF.....	16
6. Forslag til løsning og konsekvenser for etatene.....	17
6.1 Hovedprinsipper	17
6.2 Detaljer i løsningsforslaget.....	18
6.3 Konsekvenser for etatene	19
7. Kvalitetsindikatorer – adressedata i GAB	21
7.1 Generelt om indikatorer og datakvalitet.....	21
7.2 Forslag til kvalitetsindikatorer	21
8. Endringer av lover og forskrifter og andre rammebetingelser	24
9. Nytteeffekter av bedre adressedata.....	25
10. Kostnader og finansiering.....	27
Vedlegg 1: Tilgrensende problemstillinger	29
Vedlegg 2: Kvalitetsindikatorer adressedata.....	31
Vedlegg 3: Rapport fra 4 folkeregistre om bruk av GAB on-line.....	38
Vedlegg 4: Prosjektskriv for utredningsarbeidet.....	44
Vedlegg 5: Tiltaksplan addressesamsvar - DSF og GAB.....	46
Vedlegg 6: Begrepsdefinisjoner	49
De sist utgitte publikasjonene i serien Notater	50

Sammendrag og konklusjoner

Skattedirektoratet, Statens kartverk og Statistisk sentralbyrå er enige om å forbedre samsvaret mellom adresseregistrene i DSF og GAB. Dette er nødvendig bl.a. for å effektivisere adresseforvaltningen i DSF og GAB, sikre tilstrekkelig kvalitet på bostedsregistreringen, utarbeide detaljert befolkningsstatistikk og for å etablere et nødvendig grunnlag for oppgradering av GAB med boligadresser.

Et av de viktigste tiltakene for å sikre dette er å etablere elektronisk dataflyt mellom DSF og GAB. Dette er utredet av en bredt sammensatt arbeidsgruppe, og innstillingen er enstemmig.

Følgende tiltak foreslås gjennomført:

Det gjennomføres en toveis elektronisk dataflyt mellom DSF og GAB via Norsk Eiendomsinformasjon as' EDR-system:

- DSF skal motta data om "mulige boligadresser" fra GAB
- GAB skal motta data om "DSF-adresser" fra DSF
- det innføres strammere rutiner knyttet til endringer på "DSF-adresser" i GAB
- DSF kan opprette adresser som ikke finnes i overføringene fra GAB, men dette forutsetter direkte kontakt med adressemyndighet i kommunen

Alle folkeregistre og likningskontor skal ha tilgang til GAB on-line som støttesystem i bostedsregistrering og likningsarbeid.

Før elektronisk dataflyt settes i drift skal eksisterende avvik mellom de to registrene behandles og rettes. For å sikre nødvendig framdrift i boligadresseprosjektet må dette være avsluttet innen 1. juni 2000.

Kartverket skal overvåke utviklingen vedrørende kvalitet på adressedata i GAB gjennom et sett av kvalitetsindikatorer.

Tiltakene vil kreve systemmessige endringer i GAB og DSF. Utvikling og gjennomføring av disse har en kostnadsramme på 1,1 mill. kr (pluss retting av eksisterende avvik). Dette finansieres med allerede avsatte midler til samordning mellom DSF og GAB.

Tiltakene medfører en endring i årlige driftskostnader på 350 000 kr (- i tillegg kommer Skatteetatens kostnader til GAB on-line). De årlige driftskostnadene dekkes fullt ut ved bortfall av dagens kostnader til papirbaserte rapporter.

De foreslåtte tiltakene medfører ikke behov for endringer i lover og forskrifter.

De foreslåtte tiltakene oversendes skattedirektøren, kartverksdirektøren og adm. dir i Statistisk sentralbyrå. Tiltakene bør gjennomføres i regi av boligadresseprosjektet, og spesifikasjonsarbeidet for systemutviklingen bør startes umiddelbart. Nødvendige endringer i systemer (DSF og GAB) og rutiner (ved folkeregister, kommuner og Statens kartverk) må være iverksatt til høsten 2001 og gjennomføringstidspunktet av Folke- og bolig tellingen 2001.

1. Innledning og bakgrunn

1.1 Bakgrunn for arbeidet

Skattedirektoratet, Statens kartverk og Statistisk sentralbyrå er blitt enige om å forbedre samsvaret mellom adresseregistrene i DSF og GAB. Dette er dokumentert i en omforenet og vedtatt tiltaksplan (se vedlegg 5), utarbeidet i desember 98. Der foreslås utredning av elektronisk dataflyt mellom de to adresseregistrene. Spesielt Statistisk sentralbyrå (SSB) har behov for korrekte adressedata i forbindelse med produksjon av løpende befolkningsstatistikk, men tiltaket vil også tilfredsstillende behov i andre sektorer, for eksempel kommunene.

SSB utarbeider årlig dokumentasjon for koblingen mellom DSF og GAB. Med manglende kobling menes de adresser som er registrert i DSF, og som ikke er registrert i GAB og vice versa. Andelen adresser som ikke kobler har vært økende de seinere årene, og mange kommuner viser svært dårlig samsvar.

1.2 Om utredningsarbeidet

Utredning av elektronisk dataflyt mellom DSF og GAB er utført av en arbeidsgruppe med representanter fra Skattedirektoratet, Statens kartverk, Statistisk sentralbyrå, folkeregistrene, kommunene² og Norsk Eiendomsinformasjon as. Arbeidsgruppa er ledet av Statistisk sentralbyrå, og Kartverket har vært sekretær for arbeidet. Prosjektskrivet som ligger til grunn for arbeidet er i vedlegg 4.

Det er utredet forutsetninger og konsekvenser for elektronisk datautveksling mellom DSF og GAB. Utredningen skal tjene som et beslutningsgrunnlag for eventuelle utviklingsprosjekt. Utredningen er basert på en positiv intensjon om at registrering av adresser i DSF skal basere seg på det offisielle adresseregisteret i GAB. Utredningen har tatt utgangspunkt i konkrete behov og nytteeffekter for Skattedirektoratet, folkeregistrene, kommunene og Statens kartverk.

Arbeidsgruppa har bl.a. utredet følgende forhold:

1. DSFs og GABs behov for adressedata
2. Krav til datakvaliteten i GAB
3. Krav til oppdateringsrutiner i GAB
4. Tekniske løsninger, inkl. ev. systemmessige endringer i DSF og GAB
5. Økonomiske konsekvenser – kostnader og ev. innsparelser i forhold til dagens løsning.
6. Behov for endringer i lover og forskrifter.
7. Nytteeffekter for andre brukere av data fra DSF.
8. Tidsplan for gjennomføring.

I utredningsarbeidet er det forsøkt å favne vidt slik at en også får med seg hendelsene og de manuelle rutineene knyttet til adresseforvaltningen i DSF og GAB, og ikke bare ensidig rettet mot elektronisk dataflyt.

Arbeidet har resultert i en prosjektplan. Planen oversendes direktørene i de ulike etatene som tar stilling til hvorvidt prosjektet skal gjennomføres. Det er orientert om arbeidet i Samarbeidsforum for GAB.

Arbeidsgruppa har bestått av følgende personer:

- John Olav Birkeland, Skattedirektoratet, Sentralkontoret for folkeregistrering (til 20.11.99)
- Wenche Brattvold, Skattedirektoratet, Sentralkontoret for folkeregistrering
- Trond Åge Jensen, Skattedirektoratet, Dataavdelingen
- Solveig Berg, Bærum folkeregister
- Lars Rogstad, Statistisk sentralbyrå, Avdeling for samordning og utvikling
- Stein Terje Vikan, Statistisk sentralbyrå, Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk

---

² ”Utpekt/oppnevnt” basert på innspill fra leder i Samordningsforum for GAB

- Ivar Sandvik, Gjøvik kommune
- Tore Brettås, Norsk Eiendomsinformasjon as
- Gotfred Rygh, Statens kartverk, Avdeling for eiendomsinformasjon
- Håvard Hågård, Statens Kartverk, Avdeling for eiendomsinformasjon

1.3 Forholdet til Boligadresseprosjektet

I statsbudsjettet for år 2000 har regjeringen foreslått å oppgradere GAB-registeret, og det skal innføres et felles bolignummer i adressefeltet i GAB- registeret og i DSF. På denne måten skal det etableres en direkte forbindelse mellom bolig og person. Dette medfører at det eksisterende adressebegrepet i DSF og GAB blir utvidet til også å omfatte en boligsadresse (i flerbolighus). Arbeidet vil koste ca. 75 mill. kr og skal finansieres over Finansdepartementets ordinære budsjetter.

Arbeidet skal gjennomføres som et eget boligadresseprosjekt, som starter for fullt fra 1.1.2000. Det videre arbeidet med adressesamordning mellom DSF og GAB skal legges inn som et delprosjekt i dette prosjektet, og de foreslåtte tiltakene i denne rapporten vil bli tilpasset framdriftsplanen i boligadresseprosjektet.

Boligadresseprosjektet vil få flere konsekvenser for utredningsarbeidet om elektronisk dataflyt mellom DSF og GAB:

- behovet for elektronisk dataflyt mellom DSF og GAB blir ytterligere aktualisert, fordi personer skal plasseres direkte til den enkelte boenhet (bolig). Dette innebærer at personer i framtida vil være forpliktet til å melde flytting dersom man flytter til en annen bolig i samme oppgang.
- antall adresseidenter som skal kontrolleres vil øke merkbart. En elektronisk dataflyt mellom registrene vil redusere manuelt arbeid og også mulighetene for feilregistreringer.
- videreføringen av dette utredningsprosjektet integreres i det mer omfattende boligadresseprosjektet.

1.4 Videre behandling av forslagene i denne rapporten

De foreslåtte tiltakene legges fram for vedtak for samordningsforumet bestående av skattedirektøren, kartverksdirektøren og adm. dir i Statistisk sentralbyrå. Tiltakene følges også opp gjennom arbeidet i boligadresseprosjektet.

Arbeidsgruppa foreslår at de tre direktørene inviteres til et eget møte der temaet er adresseforvaltning og boligadresseprosjektet. På dette møtet presenteres forslagene i denne rapporten, og det orienteres om og ev. fattes beslutninger i tilknytning til boligadresseprosjektet.

Arbeidsgruppa anbefaler at et slikt møte avholdes så snart som mulig, og senest i løpet av første kvartal 2000. For å sikre framdrift i forhold til boligadresseprosjektet og gjennomføringen av FoB2001 er det viktig at forslagene i denne rapporten blir behandlet og vedtatt uten unødig opphold. Forslagene fra arbeidsgruppa legges også fram for Kommunenes Sentralforbund og for Samordningsforum for GAB.

Direktørene i de tre etatene inviteres til å fatte vedtak om følgende:

1. Beslutning om at adressesamordning mellom DSF og GAB skal settes i verk slik det er skissert i denne rapporten

Det må utarbeides nødvendig beslutningsgrunnlag, som må inneholde følgende elementer:

- faglig løsning og rutiner rundt denne, se kapittel 6 i denne rapporten
- kostnader til etablering og drift, se kapittel 10 i denne rapporten
- tidsplan for gjennomføring (kapittel 10)
- finansiering, inkl. forslag til fordeling mellom etatene (kapittel 10)

2. Beslutning om retting av eksisterende avvik mellom DSF og GAB

Se avsnitt 4.2 og 6.2 i denne rapporten.

Iverksetting av denne aktiviteten er også en forutsetning for å gjennomføre boligadresseprosjektet.

Beslutningsgrunnlag:

- faglig løsning - se kapittel 6
- kostnader og finansiering - se kapittel 10

3. Folkeregistrene og ligningskontorenes tilgang til GAB on-line

Arbeidsgruppa foreslår at folkeregistrene og ligningskontorene får on-line tilgang til GAB.

Beslutningsgrunnlag:

- faglig løsning, kostnader og finansiering - se avsnitt 4.3 og vedlegg 3

2. Folkeregistrenes behov for adressedata

I dette kapitlet beskrives folkeregistrenes og Kartverkets behov for adressedata og krav til datakvaliteten. På denne bakgrunnen foreslås tiltak for å bedre oppdateringsrutinene i GAB.

2.1 Folkeregistrenes bruk av data fra GAB

Folkeregistrene har behov for alle typer endringer i adressene, enten det dreier seg om nye adresser, eller endring i eksisterende adresser.

I tillegg har folkeregistrene, i forbindelse med kvalitetssikring, behov for hjemmelshaverdata ("eier på eiendommen") og bygningsdata. Disse krav utløser tilleggskrav om at relasjoner mellom grunneien- dom-, adresse-, og bygningsobjektene må være fullstendige og av høy kvalitet.

Det vil være et sterkere behov for samkjøring av GAB og DSF ved innføring av et bolignummer (boligadresseprosjektet). Dette fordi det vil bli innført et krav om flyttemelding dersom en person flytter fra en bolig til en annen i samme oppgangsadresse. Det finnes omtrent en million boliger i flerboligbygg. Adresseregistrene vil derfor øke med et tilsvarende tall. Manuelt ajourhold vil bli tidkrevende, og sammen med økt krav til konsistens mellom registrene, medfører dette at elektronisk datautveksling er den eneste løsningen som kan anbefales.

2.2 Dagens distribusjons- og behandlingsrutiner for adressedata fra GAB

Det er i dag ingen form for elektronisk overføring av endringstransaksjoner for adressedata fra GAB til DSF. Folkeregistrene mottar månedlig en papirrapport fra GAB (ED 2127 1001: *Adresser/gater: Nye, endrede, utgått*). Rapporten sendes samtlige folkeregistre, men den blir benyttet i varierende grad. Fra noen folkeregistre blir det sagt at rapportene de får direkte fra kommunene (dvs. uoffisiell dataflyt!) er å foretrekke. Mange folkeregistre har god direkte forbindelse med kommunen, noe som bøter på utilstrekkelige formelle rapporteringsrutiner.

Skattedirektoratet betaler i dag ca 144 000 kr pr år for denne papirrapporten³. Kartverkets kostnader er betydelig høyere (ca. 780 000 kr⁴), og kostnadsdelingen mellom Kartverket og Skattedirektoratet er nå under vurdering.

Det er laget nytt hendelsesbasert opplegg for leveranse av adressedata fra GAB. Dataene kan leveres på strukturert EDB-format.

2.3 Folkeregistrenes krav til dataleveranser fra GAB

Omfang av adresser

Rapportene fra GAB til folkeregistrene omfatter alle adresser. En ideell målsetting er at framtidige rapporter bør begrenses til kun å omfatte "mulige" boligadresser. Gruppen er enige om at dette kravet er vanskelig oppfylle i praksis. Hytter blir stadig vekk tatt i bruk som boliger, og er således *mulige* boligadresser. Likeledes forekommer det at småbruk etter hvert ikke benyttes til permanent bosted da de tas i bruk som feriesteder.

Aktualitet

Folkeregistrenes krav er at når personer melder flytting til en adresse, må adressen være på plass idet flyttemeldingen registreres. Dette kravet er normalt oppfylt, men uregelmessigheter forekommer. I praksis betyr dette at:

- adressen må være registrert i GAB før innflytting skjer
- ved etablering av nye eiendommer skal eiendommens tilhørende adresse registreres samtidig. Hvis offisiell adresse ikke er tildelt, bør matrikeladresse legges inn.

---

³ Under slutføringen av denne rapporten er det avklart at Skattedirektoratet skal betale 325 000 kr for papirrapporten.

⁴ Legger en samme beregningsgrunnlag til grunn som kommunene blir fakturert etter, er kostnadene for leveransen på ca 65 000 kr pr måned

- endringer av eksisterende adresser registreres umiddelbart etter at vedtak er fattet

Etter eksisterende regelverk skal adressene registreres når eiendommen gis eget gårds- og bruksnummer. Dette skjer normalt før byggestart. Dersom kommunene rapporterer til GAB etter fastlagte prosedyrer er oppfyllelse av dette kravet ikke noe problem. Imidlertid vet man at noen kommuner kan ha utilstrekkelige rutiner, slik at innrapportering skjer med til dels betydelige forsinkelser. Gruppen tror ikke et krav til kommunene om å rapportere endringer til GAB hver uke vil løse dette problemet. Det er prosedyrene internt i kommunene som må følges opp. Kartverket har i denne gruppa presentert et oppfølgingssystem som trolig vil bidra til å minimalisere problemet. (se kapittel 6 om kvalitetsindikatorer)

Kvalitet

Det forekommer av og til mangelfulle eller direkte uriktige data i GAB, noe som fører til problem for bruken i DSF. Under er det drøftet noen aktuelle problemområder.

A. Alle adresser skal ha korrekte postnummeropplysninger

For at adressen skal kunne legges inn i DSF må postnummer og kretser være gyldig i kommunen. Uoppgitt godtas ikke for postnummer og valgkrets i DSF. Ved innlegging av nye adresser i GAB bør postnummer og kretser kontrolleres mot katalog med gyldige verdier slik at det ikke er mulig å legge inn postnummer og kretser som ikke er i bruk i kommunen.

Det eksisterer i dag en tabell i GAB som viser hvilke postnummer som er gyldige for de enkelte kommuner, slik at det ikke er mulig for kommunene å legge inn postnummer som ikke er gyldige for kommunen. I tillegg blir postnummer som er oppdatert ved kobling mot posten låst for endringer.

B. Etablering av strammere regime ved sletting av adresser i GAB.

Det er kjent at enkelte kommuner ved endring av adresseidenter benytter feil prosedyre. En *endring*, blir ikke registrert som *endring*, men som *sletting* pluss *ny ident*. Sluttresultatet kan se tilforlatelig ut, for de som kun er interessert i hvilke adresser som nå er gyldige. Men dette vil bli helt galt for eksterne databaser som skal ajourføres på grunnlag av transaksjonene fra GAB. Et hovedkrav er at det ikke skal være mulig å slette adresser som det er knyttet personer til i DSF. For å imøtekomme dette legges det inn en sperre eller et varsel på adresser hvor det er knyttet personer i DSF. I tillegg utvikles en ny rutine; splitting av adresser.

C. Splitting av adresser

Ofte må en adresse deles i to eller flere. For eksempel at husnummer 4 i en gate deles i husnummer 4A og 4B. Den korrekte måten å gjøre dette på etter dagens regler er å foreta en endring av husnummer 4 til 4A og så melde 4B som "ny" adresse. Adressen 4B er i "marka" ikke ny som på samme måte som en adresse som tildeles i forbindelse med opparbeidelse av et boligfelt. Det bor personer der, og de har gjerne bodd der lenge. Adresser som er nye kun i registersammenheng, men ikke i marka, må merkes spesielt, fordi de må behandles på en spesiell måte i DSF. Folkeregistrene har i vårt eksempel flere husstander registrert på husnummer 4. Disse må derfor overføres manuelt fra 4 til henholdsvis 4A og 4B.

Dette utløser krav om ny transaksjonstype "splitting av adresse".

D. Gatenavn ved opprettelse av nye gater

For folkeregistrene er det problematisk når man fra GAB kun får gatekode og ikke noe gatenavn ved opprettelse av nye gater. Et ønske kan være at man i disse tilfellene hvor gatenavn ikke er vedtatt lar systemet produsere et midlertidig navn som f. eks. "Gatekode 1000". Gruppen er enige om at dette kravet ikke er praktisk sett i forhold til saksbehandlingsprosedyrer i kommunene når det gjelder tildeling av veinavn. I mange kommuner er saksbehandlingstida lang, og man kan ikke vente med å registrere veien til navnevedtak er fattet i kommunen. Praksis er at man registrerer gatekode og aktuelle husnummer så tidlig som mulig, og vegnavnet registreres som følge av vedtak, og da som en navneendring (endring fra blank til gitt gatenavn).

Gruppen er enige om at denne praksis kan fortsette, og at DSF eventuelt må modifiseres slik at systemet forstår denne transaksjonen.

Folkeregistrene bør imidlertid kunne registrere vegnavn inn i DSF som ikke finnes i GAB dersom dette følger av publikumskontakt. Typisk bør det være satt opp vegskilt som innebærer at navnet har fått en viss varig status. Før innregistrering bør folkeregisteret ta kontakt med kommunen med sikte på å få registrert inn navnet i GAB på ordinært vis. Vegnavn registrert i DSF og ikke i GAB skal gjøres til gjenstand for oppretting etter samme prosedyrer som vil gjelde for enkeltadresser.

3. Adressedelen i GAB

Kartverkets rolle som forvalter av landets offisielle adresseregister (A-delen i GAB) er å levere data av best mulig kvalitet. Kartverket har som etat liten egen bruk av adresser, men adressene inngår i ulike produkter, som adressekart, og elektronisk vegkart (el-veg)

Adressene i GAB ble opprinnelig etablert ved at adressefilen som ble benyttet i forbindelse med folke- og boligtellingsen i 1980 ble overført fra SSB til GAB. I tettbygde områder er det som regel vegnavn og husnummer som er adressen, mens det normale i spredtbygde strøk er at eiendommens gårds- og bruksnummer brukes som adresseidentifikator. Disse adressene kalles matrikeladresser. I det siste tilfellet kan man supplere gårds og bruksnummeret med et stedsnavn for å lette gjenfinning, noe som er gjort i beskjeden grad.

3.1 Mulig boligadresse

Gjennom adressekoordinatprosjektet i regi av kartverket ble en rekke ubebodde bygninger gitt adresse. Skattedirektoratet ønsker kun meldinger om bevegelser på "mulige boligadresser", dvs. adresser der det i det minste er en bygning. Dette kravet er utdypet i kap. 2.3.

Adresser knyttet til bygg og eiendommer som ikke inneholder boenheter er uten interesse for folkeregistreringen, unntatt når bygg fra andre næringsgrupper tas i bruk som bolig, enten helt eller delvis.

Grappa er enige om at begrepet "mulig boligadresse" er problematisk å definere på en presis måte. Det er for eks. fullt mulig å innrede boenheter i tidligere næringsbygg, og hytter blir stadig vekk permanente bosteder. Grappa har likevel kommet fram til at "mulige boligadresser" kan velges ut godt nok på grunnlag av *bygningstype* og/eller *eiendommens bruk av grunn*. Forutsatt at disse er registrert på riktig måte, vil man kunne trekke ut data for bygg til bolig og bygg til næring som inneholder boenhet. Likeledes eiendommens bruk av grunn til formålet bolig, fritidseiendommer og videre. Bygningstypen har varierende kvalitet på eldre bygg, mens nye bygg som løpende innrapporteres har bra kvalitet.

I det videre spesifikasjonsarbeidet må det avklares hvilke bygningstyper og koder for bruk av grunn som skal definere begrepet "mulige boligadresser".

3.2 DSF-adresse

Bla.a for GAB er det et viktig kjennemerke at adressen (og påstående bygning) er bebodd. Det foreslås derfor at GAB utvides med et nytt kjennemerke "DSF-adresse".

Kjennemerket "DSF-adresse" defineres som de adresser som til enhver tid er registrert i DSF. Da DSF kan inneholde ubebodde adresser, er DSF-adresse ikke nødvendigvis sammenfallende med begrepet "bebodd adresse".

"DSF-adresser" i GAB skal være underlagt spesielt strenge krav til endringer. Dette er behandlet nærmere i avsnitt 6.2.

4. Forutsetninger for bedre adressesamsvar

I dette kapitlet er forutsetninger for elektronisk dataflyt mellom DSF og GAB presentert.

4.1 Adresseforvaltning i DSF og GAB

Adresseregisteret i GAB er det offisielle adresseregisteret i Norge. Registeret er hjemlet i Delingsloven med tilhørende forskrifter. Adresseregisteret skal i utgangspunktet omfatte alle adresser i Norge, både bebodde og ubebodde. For hver adresse som registreres i GAB registreres det en rekke andre geografiske kjennemerker. Kommunene og Statens kartverk (ved fylkeskartkontorene) er ansvarlige for oppdateringen.

Folkeregistrene har behov for løpende å registrere adresser i tilknytning til bostedsregistrering av personer. Denne adresseforvaltningen er basert på behovet for å knytte personer og husholdninger til bostedsadresser.

4.2 Retting av eksisterende avvik mellom DSF og GAB

Det eksisterer et avvik mellom adresser i DSF og GAB, i betydningen adresser som er registrert i DSF og som ikke er registrert i GAB (se vedlegg 2: Kvalitetsindikatorer adressedata). Retting av dette avviket skal være gjennomført som et første trinn i boligadresseprosjektet. Aktiviteten samordnes derfor med dette prosjektet.

Avviket mellom registrene må minimaliseres før elektronisk dataflyt settes i verk. Dette foreslås på følgende måte:

1. SSB forestår kobling mellom registrene med synkroniserte data, med avvikslister som resultat. Avvikslistene distribueres av Skattedirektoratet til folkeregistrene, med kopi til kommunene.
2. Folkeregistrene i samarbeide med kommunene retter opp avviket. Skattedirektoratet følger opp folkeregistrene.
3. Resterende avvik rettes i regi av Boligadresseprosjektet
4. Oppretting av avvik må være gjennomført innen 1. juni 2000

I kapittel 6.2 er denne aktiviteten mer detaljert beskrevet.

4.3 Folkeregistrenes bruk av GAB on-line

Det er i 1999 gjennomført et forsøksprosjekt for bedre å vurdere nytteverdien av folkeregistrenes on-line tilknytning til GAB. Prosjektet er gjennomført ved Bærum, Hole, Ringerike og Tønsberg folkeregister, og erfaringene er oppsummert i en egen rapport (vedlegg 3).

Erfaringene fra forsøksprosjektet er svært positive, og det anbefales at alle folkeregister får online tilgang til GAB på permanent basis. Folkeregistreringen og kontroll med likningen har blitt bedre ved bruk av GAB on-line. Dette fordi en i større grad har kontrollert de opplysningene det er behov for. Tidligere er kontroller i stor grad ikke blitt gjennomført da det er for arbeidskrevende å skaffe til veie disse opplysningene. I tillegg kan nå folkeregistrene og likningskontorene dokumentere og skaffe opplysninger som det tidligere påla publikum selv å skaffe eller dokumentere.

Som en illustrasjon på de positive erfaringene gjengir vi følgende uttalelser:

"Hole likningskontor vil se det som et stort framskritt å kunne få tilgang til GAB på permanent basis."

"Totalt sett ser vi GAB som et svært nyttig arbeidsredskap i vårt daglige arbeide, og er ikke i tvil om at dette er med på å høyne kvaliteten på registret." (Bærum folkeregister)

"La oss håpe at dette er kommet for å bli og at GAB blir tilgjengelig på alle likningskontor/folkeregister" (Tønsberg likningskontor)

Tilgang til GAB on-line vil medføre årlige kostnader til linjeleie, programvare og rettigheter til Kartverket og Norsk eiendomsinformasjon as. Dette dekkes over Skatteetatens ordinære budsjett.

Det forutsettes at folkeregistrene og likningskontorene får tilgang til GAB online på omtrent samme vilkår som gjeldende avtaler med kommuner og kulturminneforvaltning.⁵

Det foreslås at Skatteetaten samlet betaler en årlig fastpris basert på antall personer som er gitt bruksrett. Basert på de samme prinsippene som i avtalen med kulturminneforvaltningen innebærer dette en årlig kostnad på vel 1,4 mill. kr.⁶ Detaljer i dette fastsettes ev. ved forhandlinger mellom Kartverket og Skattedirektoratet.

I dag mottar folkeregistrene rapporter på papir fra GAB. Kostnad pr. år er 780 000 kr. Skattedirektoratet blir belastet kr. 140 000 kr. Dette forholdet er tatt opp av Kartverket, uten at det er kommet til noen avklaring.⁷

Det er viktig å være oppmerksom på at GAB online ikke er direkte sammenlignbar med de eksisterende papirrapportene. GAB on-line vil inneholde betydelig flere opplysninger enn papirrapportene, men kan ikke gi en samlet framstilling om nye og endrede adresser.

Online tilgang til GAB er en sentral forutsetning for folkeregistrenes arbeid med adressedata. Online forbindelse sikrer tilgang til ajourførte adressedata gjennom enkle oppslagsfunksjoner fra den enkelte arbeidsplass. Likeledes har folkeregistrene også behov for opplysninger om hjemmelshaver og data om bygninger på eiendommen for kvalitetssikringsformål.

Online tilgang til GAB er et av flere alternativer for tilgang til GAB-data. Andre alternativer er papirbaserte lister (rapporter) eller mer direkte program-til-program kommunikasjon mellom DSF og GAB.

4.4 Bedre kvalitet på kretsdata i GAB

For adressene i GAB er det registrert flere geografiske kjennemerker (bl.a. koordinater, grunnkrets (og dermed også delområde, kommune og fylke), postnummer, kode for tett/spredt, skole- og valgkrets, kirkesokn, bydeler og kvartal - i Oslo og Bergen).

Kvaliteten på disse kjennemerkene er varierende. Dette omfatter både dekningsgrad (dvs. utfyllingsgrad på et kjennemerke) og kvaliteten på det som faktisk er registrert.

Det er i det siste tatt initiativ for å bedre kvaliteten på kodene for tett/spredt, grunnkrets og postnummer. Felles for disse initiativene er at man har benyttet GIS-teknikker, som tar utgangspunkt i at kretsgrensene er registrert digitalt. Ved å sammenlikne adressekoordinatene i GAB med korresponderende grensedata i kartbasen kan avvik identifiseres, og man har et grunnlag for vurdering og oppretting. Kartverket ønsker at disse initiativene skal videreføres, og utvides til å gjelde alle kretsbegrepene i GAB.

Kartverket vil følge opp utviklingen i datakvalitet bl.a. gjennom et sett av kvalitetsindikatorer for adressedata. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 7.

4.5 Kvaliteten på pekere i GAB

I GAB-registeret er det et omfattende sett av pekere mellom de enkelte registerdelene grunneiendom, adresse og bygning. Kvaliteten på disse pekerne er avgjørende for at folkeregistret skal få de riktige adressene (adresser knyttet til boligbygninger og eiendommer med boligformål). Oppretting mellom

---

⁵ Kommuner og kulturminneforvaltning har en spesielt lav pris som motytelse for at de leverer løpende ajourholdsdata til GAB. Disse får tilgang etter en tilpasset fastprismodell. Dette betyr at bruk av dataene har en årlig fastpris, mens variable kostnader er knyttet til antall identer og kostnader til rapporter som bestilles. Kommunene betaler 2 kr. pr. eiendom i kommunen som er registrert i GAB for bruken av dataene. Som variabel kostnad betales i tillegg kr. 25 pr. person pr. måned. Oppstartskostnadene er kr. 100 pr. person. Dette er et engangsbeløp. Totalt utgjør dette ca 6,5 mill kroner årlig.

Kulturminneforvaltningen (ved Riksantikvaren) betaler 350 000 kroner pr. år for tilgang for 150 personer. I tillegg betales de ovennevnte personkostnadene.

⁶ Hvis folkeregistrene og likningskontorene gis tilgang for i alt 450 personer vil en komme opp i 1,05 mill kroner, pluss årlige personkostnader på 135 000.

⁷ Se fotnote nr. 3, side 8.

Adressesamordning DSF og GAB

---

adressedelen og bygningsdelen er også en forutsetning i Boligadresseprosjektet og vil bli tatt hånd om av dette. Tilsvarende vil gjelde mellom adressedelen og grunneiendomsdelen.

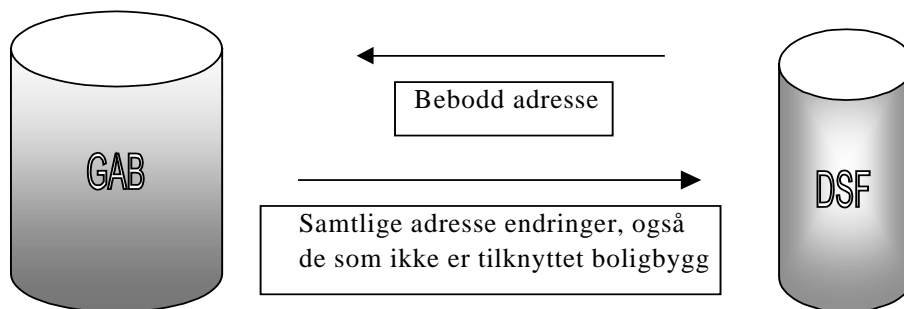
5. Alternative modeller for dataflyt mellom DSF og GAB

DSF ønsker primært transaksjoner knyttet til "mulige boligadresser". Gruppen har vurdert følgende modeller for elektronisk dataflyt:

Alternativ 1: Alle adresser fra GAB til DSF, og "kontrollert" registrering av adresser i DSF

DSF mottar alle adresser og adresseendringer fra GAB, også de som ikke er knyttet til bolig. Adressene kan betraktes som en ressurs som folkeregistrene kan knytte personer til, eller la være.

Dette innebærer at DSF kan inneholde langt flere adresser enn de vil benytte. Med dagens lagringsteknologi betyr dette lite kostnadmessig. Dessuten har DSF også i dag adresser som er midlertidig ute av bruk. (10% er nevnt.)

Figur 1: Alle nye adresser og alle adresse-endringer overføres fra GAB til DSF

Adresser som det er knyttet personer til i DSF blir overført til GAB hvor de merkes og det blir ikke mulig å slette disse adressene i GAB.

Man kan her tenke seg et stivt regime som innebærer at DSF kun kan benytte eksisterende GAB-adresser. Dette innebærer i såfall at dersom publikum melder flytting til en adresse som ikke finnes i GAB, må adressen først registreres i GAB, deretter kan folkeregistreringen foretas. Dette ville føre til forsinkelser i folkeregistreringen som sannsynligvis både er lovstridige og uakseptable. Gruppen er enige i at det må etableres en modell som er mer fleksibel.

Folkeregistrene mener denne modellen vil medføre et uforholdsmessig merarbeid, da man må foreta kontroller når en adresse tas i bruk. Det ønskelige er at man kun har tilgjengelig adresser som er definert som boligadresser, som i dag.

Konklusjon: Alternativet anbefales ikke.

Alternativ 2: Alle adresser fra GAB til DSF, og "fri" registrering av adresser i DSF

Dette alternativet er identisk med alternativ 1 på den måten at alle GAB-adresser også finnes i DSF uansett om det er boligadresser eller ikke. Men koblingen på identnivå er langt løsere.

Gruppen er enige i at DSF fritt bør kunne registrere adresser som i dag, forutsatt at disse merkes spesielt, og gjøres til gjenstand for avvikshåndtering. Dette innebærer at alle adresser som registreres slik sendes tilbake til GAB og kommunene for saksbehandling. Derved vil alle tendenser til økende avvik mellom registrene tas tak i fortløpende med alle de fordeler dette innebærer.

Folkeregistrene mener at denne modellen også vil medføre merarbeid til økte kontroller.

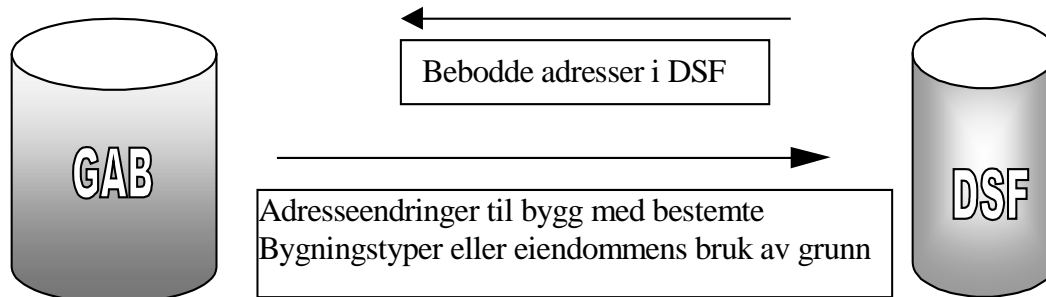
Konklusjon: Alternativet anbefales ikke.

Alternativ 3: Utvalg av adresser, og "fri" registrering av adresser i DSF

DSF mottar adressedata for "mulige boligadresser" basert på kjennemerkene "bruk av grunn" og bygningstypen tilknyttet adressen.

Figur 2: "Mulige boligadresser" overføres til DSF fra GAB

Ved å velge dette alternativet vil en kunne legge de utvalgte adressene ("mulige boligadresser") rett inn i adressedelen i DSF. De er gjennom utvalget definert som mulige boligadresser og er således maskinelt kvalitetssikret. Folkeregistrene kan derfor ta disse adressene i bruk uten i utgangspunktet å foreta noen form for manuell kontroll. I de tilfeller hvor personer flytter til adresser som ikke er lagt inn i DSF har folkeregistrene mulighet til å finne adressen ved bruk av GAB online. Finner en ikke adressen i GAB, har folkeregistrene en siste utvei ved å opprette adressen selv.

Ved å velge denne modellen reduserer en det manuelle arbeidet ved folkeregistrene da adressene er boligadresser.

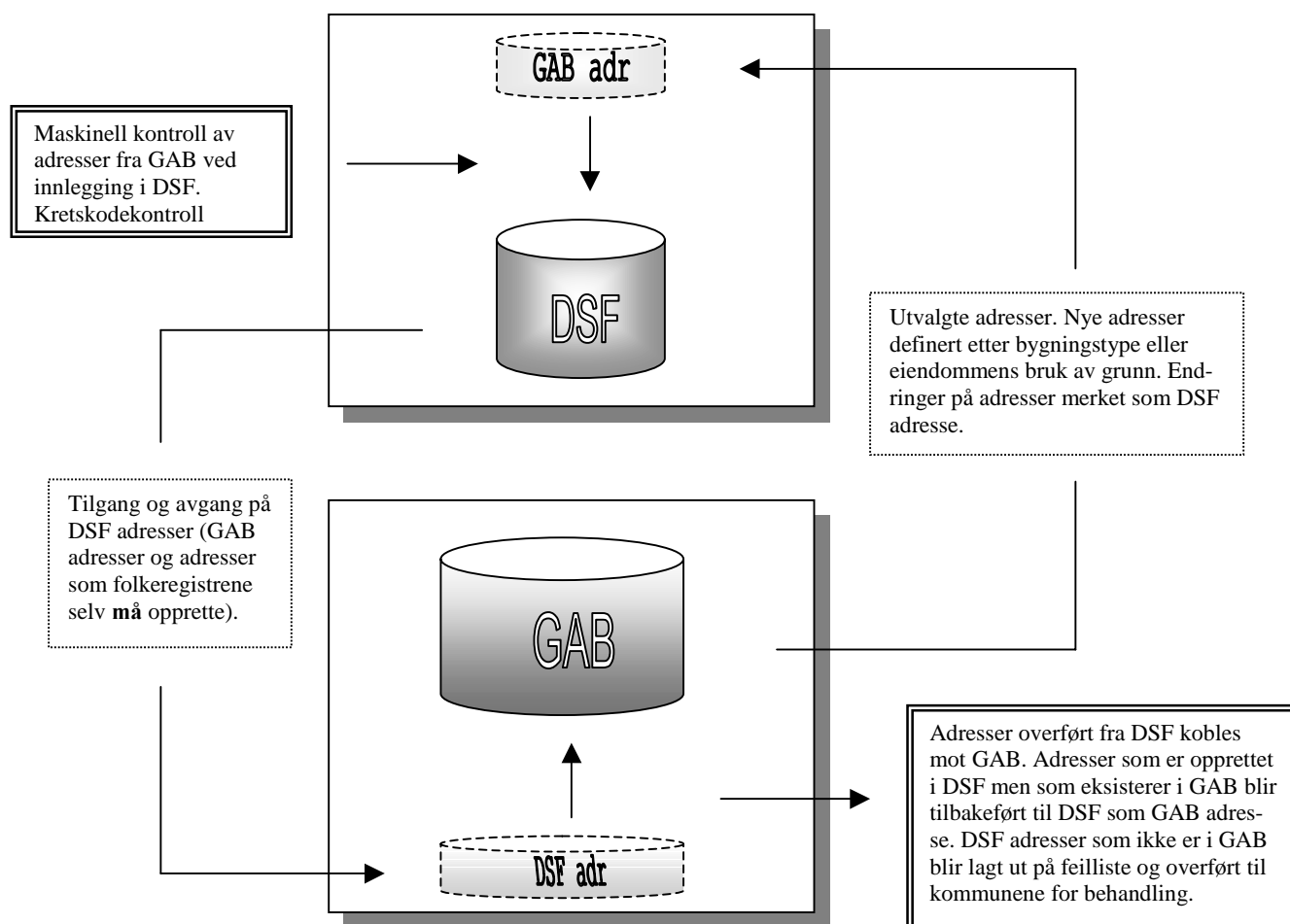
En forutsetning for denne modellen er i utgangspunktet at folkeregistrene får tilgang til GAB online for å kontrollere de adressene som ikke ligger i DSF. Får ikke folkeregistrene denne muligheten må de i større grad opprette adressene selv og sjansene for avvik mellom registrene økes betraktelig.

6. Forslag til løsning og konsekvenser for etatene

6.1 Hovedprinsipper

Den anbefalte løsningen bygger på alternativ 3 i det foregående kapitlet og vil bestå av følgende elementer:

1. Det gjennomføres en toveis elektronisk dataflyt mellom DSF og GAB
2. Det blir en løs kobling mellom registrene. Det vil i praksis si at folkeregistrene kan opprette adresser som ikke finnes i overføringene fra GAB. Dette forutsetter direkte kontakt med adressemyndighet i kommunen.
3. DSF skal motta data om "mulige boligadresser" fra GAB
4. GAB skal motta data om "DSF-adresser" fra DSF, dvs. adresser som er registrert i DSF. Disse adressene merkes som DSF-adresser i GAB.
5. Det utvikles forbedrede rutiner for ajourhold i GAB. Dette omfatter bl.a. strengere rutiner rundt endring, splitting og sletting av DSF-adresser.
6. Fortsatt årlig konsolidering av registrene for å hente inn avvik som kan ha oppstått til tross for bedrede rutiner

Figur 3: Detaljer i løsningsforslaget

6.2 Detaljer i løsningsforslaget

Omfang

Det foreslås at DSF mottar et utvalg av nye adresser som registreres i GAB. Utvalgsriteriet vil være eiendommens bruk av grunn og evt. bygningstypen tilknyttet adressen ("mulige boligadresser"). I de fleste tilfeller er ikke bygningstype kjent i det adressen tildeles. Utvalget vil derfor i stor grad foregå etter relasjonen adresse - eiendom og koden for bruk av grunn.

DSF skal også motta endringer i et utvalg adresseidenter fra GAB. Utvalgsriteriet vil være endringer på "DSF adresser" i GAB.

Periodisitet

Det foreslås følgende rutiner for datautveksling:

- Rutinene for elektronisk dataflyt starter med overføring av total bestand av aktuelle adresser.
- Ved løpende drift overføres det endringsdata **ukentlig**.
- Det gjennomføres en massivkobling en gang i året for statuskontroll av registrene.

Dataflyt

Den elektroniske dataflyten vil gå mellom GAB (RiksGAB via Norsk Eiendomsinformasjon as' system EDR) og DSF sentralt. Det vil altså ikke legges opp til løsninger som innbærer kommunikasjon mellom den enkelte kommune og folkeregister.

Kvalitetskontroll i DSF av adressene fra GAB

Adressene fra GAB vil bli kontrollert (maskinelt av Skattedirektoratet) mht. lovlige kretskoder før de legges inn i DSF.

Nyregistrering av adresser i DSF

Adressene i DSF vil normalt etableres ved at de overføres fra GAB. I noen tilfeller vil personer melde flytting til adresser som ikke er opprettet i GAB eller som ikke omfattes av det uttaket fra GAB som er i DSF.

Folkeregistrene skal da ha mulighet til å opprette denne adressen. Dette må imidlertid kun skje etter at følgende forhold er avklart:

- i) adressen ikke er tilgjengelig i DSFs adressedel; dvs. at adressen er ikke overført fra GAB, eller er ikke registrert i GAB
- ii) folkeregisteret sjekker ved oppslag mot GAB on-line for å kontrollere om adressen eksisterer i GAB
- iii) hvis adressen ikke finnes i GAB skal adresseansvarlig i kommunen kontaktes for om mulig å få opprettet adressen, ev. oppgitt riktig adresse
- iv) hvis dette er ikke er mulig, ev. ikke mulig innen gjeldende frister, kan folkeregisteret opprette adressen som en ny adresse i DSF

Disse rutinene setter store krav til kommunikasjon og samarbeid lokalt i den enkelte kommune. For å sikre ensartet praktisering og oppfølging av rutinene må dette følges opp av sentrale myndigheter gjennom regelmessig rapportering og ev. andre kontaktformer. Det skal vurderes om denne oppfølgingen skal skje mellom Kartverket sentralt og Skattedirektoratet, eller om dette kan delegeres til fylkeskart- og fylkesskattekontorene.

Tilbakeføring av adressedata fra DSF til GAB

Adresser som overføres fra DSF kobles mot GAB. De adressene som kobler blir påført kjennemerket "DSF-adresse" og låses for bestemte endringer. De adressene som ikke kobles dvs. adresser som er opprettet av folkeregistrene selv) skrives til avvikslister og gjøres til gjenstand for avviksbehandling. Kartverket innarbeider disse prosedyrene i sine standardrapporter, slik at avvikene kommer ut til aktuell kommune for behandling.

Kommunen må da ta stilling på nytt hvorvidt adressen skal opprettes eller ikke. Hvis kommunen ikke oppretter adressen skal de kunne gi folkeregistret og vedkommende person melding om riktig adresse. Fylkeskartkontorene vil få en kopi av avvikslistene for oppfølging. (Dersom rutinene ved folkeregistrene følges skal kommunen allerede være kjent med adressen ved henvendelse fra folkeregisteret.)

Nytt kjennemerke "DSF-adresse" i GAB

For at det ikke skal være mulig å slette adresser som det er knyttet personer til i DSF merkes alle adresser som overføres fra DSF til GAB. Endringer på disse adressene, slik som omnummerering og splitting, overføres til DSF hvor de oppdateres.

Adresser som slettes i DSF overføres som en endring til GAB. DSF-merket på adressen i GAB vil forsvinne og det blir mulig å eventuelt slette adressen også i GAB.

Rutiner i GAB for håndtering av tilgang, endring, sletting og splitting av DSF-adresser

Etter hvert som ting endres i geografien er det også behov for å endre på adressene. Adressene er dynamiske og det må være logiske rutiner for hvordan endringen skal foregå. Endringene består i dag av:

- tilgang
- endring
- sletting

Som nevnt i kapittel 2.3 skjer det ofte at en adresse deles i to. For at folkeregistrene skal kunne tolke denne endringen må kommunene gjøre dette på en ensartet måte. Gruppen har kommet til at den beste måten å løse dette på er å innføre en ny transaksjonstype "splitting av adresse". Detaljene i disse rutinene må løses i det konkret spesifikasjonsarbeidet.

Retting av eksisterende avvik mellom DSF og GAB

I dag er det registrert adresser i DSF som ikke eksisterer i GAB. Dette er dokumentert i SSB-notat 1999/88 "Kobling av adresseregistrene i DSF og GAB 1999. Dokumentasjon av samsvar og avvik".

Avviket mellom registrene må minimaliseres før elektronisk dataflyt settes i verk. Dette foreslås på følgende måte:

1. SSB forestår kobling mellom registrene med synkroniserte data, med avvikslister som resultat. (Avvikslistene skal omfatte navn på bosatt(e) person(er) på tilhørende adressene, for lettere å identifisere adressen)
2. Avvikslistene distribueres av Skattedirektoratet til folkeregistrene. Kommunene får en kopi av avvikslista.
3. Folkeregistrene i samarbeide med kommunene retter opp avviket. Skattedirektoratet følger opp folkeregistrene.
4. Etter denne rettingen vil det sannsynlig være igjen en liten rest. Denne vil identifiseres ved at hovedpersonen i DSF skal knyttes via adressene i DSF og GAB til de enkelte boliger. Dette skjer i regi av Boligadresseprosjektet og det blir her Kartverkets oppgave å følge opp at personene kobles på riktig bolig.

Dette gjennomføres for alle kommuner med unntak av Oslo. For Oslo foretas det en maskinell oppretting av DSF før koblingen med GAB foretas.

6.3 Konsekvenser for etatene

Realisering av løsningsforslaget vil ha ulike følger for de involverte organisasjonene. Det må gjøres programendringer i systemene og det må utvikles rutiner for dataoverføringer, kontroller og avvikhåndtering. Nedenfor er de mest omfattende konsekvensene nevnt.

Skattedirektoratet

Skattedirektoratet må utvikle tekniske løsninger og rutiner:

1. Mottak av adressedata fra GAB i DSF.
Per i dag er det ingen elektronisk dataflyt mellom de to registrene og DSF må klargjøres for å motta elektroniske data.

2. Overføring av nye (nyregistrerte) adresser fra DSF til GAB, og overføring av DSF-adresser fra DSF til GAB
3. Bruk av adressedata fra GAB i DSFs løsninger.
4. Utarbeide rutiner for oppfølging og kontroll av folkeregistrenes oppretting av "egne" adresser

Kostnadene knyttet til folkeregistrenes bruk av dagens papirbaserte rapporter fra GAB blir borte, og erstattes med et vederlag for de nye tjenestene. Dette avtales nærmere mellom partene.

Folkeregistrene

Alle folkeregistrene får online tilgang til GAB.

Dagens papirrapporter fra GAB avvikles.

I forhold til dagens løsning vil det bli færre adresser å behandle for folkeregistrene, da en del adresser er silt ut på forhånd gjennom utvalget fra GAB.

Det vil bli strengere rutiner for opprettelse av nye adresser i DSF. Folkeregistrene må forvisse seg om at adressen ikke eksisterer i GAB og kommunen må kontaktes før ny adresse eventuelt opprettes.

Det blir bedre kvalitet/kontroll på folkeregistreringen i og med at endringene skjer oftere og er mer ajour.

Kartverket

Kartverket må utvikle tekniske rutiner og løsninger:

1. Levering av adressedata fra GAB til DSF.
Dette vil bli gjort gjennom Eiendomsregistret (EDR). EDR håndterer hendelser i GAB på en mer moderne måte enn GAB selv.
2. Mottak av adresser fra DSF.
Dette gjelder både adresser som skal merkes for låsing og adresser som skal behandles i kommunene.
3. Utvikle programrutiner som merker adresser som er overført fra DSF til GAB
4. Utvikle rutiner for splitting av adresser og avlevering av disse.
5. Utvikle rutiner for produksjon og oppfølging av avvikslister
6. Introdusere og følge opp nye ajourholdsrutiner i kommunene
7. Utarbeide rutiner for oppfølging og kontroll av folkeregistrenes oppretting av "egne" adresser

Kommunene

Det stilles større krav til kommunenes løpende ajourhold av adressedata. Adressene skal opprettes så snart som mulig og senest når den blir tatt i bruk. Kvaliteten på adressedata og kobling til B,- og G-delen må bedres. Adressene må være enda mer riktig da folkeregistreringen i større grad baseres på adressene i GAB.

Det blir nye prosedyrer å forholde seg til med hensyn på endring og sletting av adresser. Kommunene må ta i bruk den nye transaksjonstypen "splitting av adresse".

Kommunene må ta hånd om henvendelser fra folkeregistrene om de adressene som folkeregistrene selv ønsker å opprette.

Når flere brukere, ikke minst en så sentral etat som folkeregistrene baserer seg på GAB, vil kommunenes autoritet som adressemyndighet økes.

7. Kvalitetsindikatorer – adressedata i GAB

7.1 Generelt om indikatorer og datakvalitet

For at samspillet mellom de to adresseregistrene i DSF og GAB skal fungere effektivt er det en absolutt forutsetning at det settes krav til aktualitet og kvalitet på dataene. For å overvåke utviklingen og kontrollere effekten av tiltakene er det nødvendig med indikatorer som kan belyse flere sentrale sider ved datakvaliteten. Indikatorene er som navnet sier en indikator og vil ikke kunne gi et nøyaktig svar på kvaliteten eller ajourholdet, men en viss pekepinn.

Indikatorene er knyttet til bl.a. følgende mer generelle forhold vedrørende datakvalitet:

- adressen må være opprettet før brukerne/husstanden tar boligen i bruk
- endrede adresser endres i registrene så snart det er fattet vedtak om dette.
- adressene skal ha riktig postnummer og riktige kretsopplysninger
- bebodde adresser ikke skal slettes før personene er flyttet
- systemene må takle og behandle splitting av adresser på en ensartet måte

For å kunne kontrollere at registrene faktisk oppfyller disse kravene har arbeidsgruppa kommet fram til et sett kvalitetsindikatorer:

1. ”**Samstemmighet med terrenget**” - er alle aktuelle adresser registrert i GAB
2. **Aktualitet** - dvs. ev. forsinkelse i adresseregistreringen i kommunene
3. **Egenskaper** ved adressene, for eksempel kretskoder, koordinater, mm
4. **Aktualitet** mht. tilflytting og beboelse

7.2 Forslag til kvalitetsindikatorer

Ved valg av indikatorer har en valgt å legge vekt på rapporter (indikatorer) som er forholdsvis enkle og rimelig å utføre samtidig som de gir et mest mulig dekkende svar.

Ut fra dette her en kommet fram til følgende indikatorer. Eksempler på indikatorer/lister er vist i vedlegg 2.

Problemområde	Indikator
1. ”Samstemmighet med terrenget”	Avvik mellom GAB og Posten Avvik mellom GAB og DSF
2. Aktualitet	Forsinkelse i adresseregistrering
3. Egenskaper ved adressene	Adresser som mangler grunnkrets og valgkrets
4. Aktualitet mht. tilflytting og beboelse	Antall boliger som mangler kobling til adresse

1a. Avvik mellom GABs adresseregister og Postens adresseregister

Det utarbeides en kommunevis oversikt over avvik mellom GABs adresseregister og Postens adresseregister (PMS). Posten og Statens kartverk har satt i gang et samarbeide hvor månedlige elektroniske koblinger blir foretatt mellom de to registerne. Posten får på denne måten elektronisk overført alle nye, utgåtte og endrede enkeltadresser. Kartverket får på sin side påført riktig postnummer på alle enkeltadresser. Koblingen mellom GAB og PMS innbefatter bare offisielle adresser foreløpig, og gir derfor ikke det totale bildet for alle adresser.

For å få samkjørt registrene produseres det avvikslister som gjøres til gjenstand for manuell oppretting. Antall avvik er således en indikator på kvaliteten i registrene.

Per dato er denne indikatoren ikke særlig god da registrene ikke er samkjørte nok. En kontroll mot DSF viser at det er for mange uriktige adresser i Postens register.

1b. Avvik mellom DSFs adresseregister og GAB

SSB utarbeider årlig dokumentasjon for koblingen mellom DSF og GAB.⁸ Med manglende kobling menes det de adresser som er registrert i DSF men som ikke er registrert i GAB, dvs. manglende samsvar mellom DSF og GAB.

Før 1996 ble dette arbeidet utført av Skattedirektoratet. SSB utførte i 1995 og 1996 en detaljert kartlegging av adressesamsvar mellom DSF og GAB. Dette arbeidet er videreført for 1998 i regi av FoB2001-prosjektet og fra og med 1999 som en årlig rutine i SSBs Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk (SSB-notat 1999/88 "Kobling av adresseregistrene i DSF og GAB 1999. Dokumentasjon av samsvar og avvik").

Samsvar på 13 posisjoner har en negativ utvikling sett over de siste 4-5 årene. Avviket blir noe dårligere år for år. På 17 posisjoner er avviket mer stabilt de siste årene. Dette koblingsarbeidet er nærmere dokumentert i vedlegg 2 og SSB-notat 1999/88 "Kobling av adresseregistrene i DSF og GAB 1999. Dokumentasjon av samsvar og avvik".

2. Forsinkelse i adresseregistrering

Et viktig krav fra Skattedirektoratet og folkeregistrene er at adressen må registreres så tidlig som mulig, slik at den er opprettet når folkeregistrene mottar flyttemelding til adressen. Tidspunkt for når kommunene skal opprette adressene er regulert i GAB-forskriftene kap 15.11:

"I områder der det skal tildeles offisielle adresser, bør adressene senest tildeles i forbindelse med at det gis tillatelse til å føre opp bygning eller anlegg som skal ha egen adresse. Adresse skal tildeles i forbindelse med delingsforretning, dersom det er bestemt at ubebygde tomter i området skal ha offisiell adresse.

Dersom det på tidspunkt nevnt i 1. ledd ikke er tildelt offisielt adressenavn, kan gatekoden brukes som midlertidig betegnelse på gata, vegen eller området. Navn bør likevel fastsettes snarest mulig."

For å kunne måle denne registreringen har Kartverket laget en rapport som skal indikere hvordan dette blir gjort i de enkelte kommunene. Rapporten baserer seg på når en adresse *skal* være registrert i GAB og når den virkelig *blir* registrert. Perioden det måles over er halvårlig.

For de tre periodene det er målt over er det ca 10-20 kommuner hvor det er en forsinkelse på 3 måneder eller mer. En slik forsinkelse er ikke tilfredsstillende. I hovedsak er det små kommuner hvor enkeltregistreringer får stor innvirkning så bildet er noe mer nyansert. På den positive side er det opp mot 90 % av kommunene hvor det ikke er forsinkelse eller forsinkelsen er på mindre enn 1 måned.

3. Antall adresser som mangler grunnkrets og/eller valgkrets

Til den enkelte adresse i GAB er det knyttet kretsopplysninger. Kretsopplysningene er ikke viktige for folkeregistreringen, men brukerne av adressedata ønsker ofte å knytte adressene med tilhørende opplysninger til forskjellige kretser, spesielt grunnkretser. SSB bruker blant annet disse opplysningene for å kunne presentere detaljert befolkningsstatistikk på grunnkretsnivå.

Ca. 57 000 adresser (2,9%) mangler grunnkrets, og ca. 63 000 adresser (3,2%) mangler valgkrets. Det er imidlertid klare indikasjoner på at for et antall adresser er det ikke registrert korrekt kode for grunnkrets. Opptellinger i SSB viser at det for ca. 133 000 adresser (6,3%) ikke er samsvar mellom registrering av grunnkretskode og koordinater. Dette antyder at det enten er feil registrering i GAB eller at grunnkretsgrensen er feil (se også vedlegg 2 i denne rapporten). Dette arbeidet er dokumentert i SSB-rapport 1999/30 "Kontroll av kvaliteten på to kjennemerker i GAB-registeret".

---

⁸ I tillegg til dette utarbeider SSB oversikter som dokumenterer avvik og manglende utfylling for de enkelte adressekjennemerkene grunnkrets, tett/spredt, bydel, skolekrets, valgkrets og kirkesogn. Oversiktene gir tall for antall personer eller adresser med eller uten det respektive adressekjennemerke og årsakene til manglende kjennemerke (dvs. om årsaken er adresser som ikke kobler, eller om adressen kobler, men det mangler grunnkrets- eller tett/spredt-kode i GAB). Oversiktene gir tall for kommune, fylke og hele landet.

4. Antall boliger som mangler kobling (peker) til adresse

I folkeregistreringen foregår det en kontinuerlig kontroll og gjennomgang av flyttemeldingene. I denne sammenheng ønsker en å kontrollere at det er en beboelig bygning folk melder flytting til. En forutsetning for dette er at det er en kobling mellom adressen som det meldes flytting til og boligen. For å få en indikator på kvaliteten i GAB her har en valgt å liste opp antall mulige boliger som mangler peker til en adresse.

På landsbasis er det 65.000 (3,7%) av de adresseverdige byggene som mangler peker til adresser. Dette er i hovedsak fritidsboliger og i en del våningshus på gardsbruk hvor det er flere hus på bruket. Ellers er det store forskjeller fylkene i mellom. (se også vedlegg 2)

8. Endringer av lover og forskrifter og andre rammebetingelser

Alle forslagene i denne rapporten kan realiseres med hjemmel i eksisterende lovverk. Det er derfor ikke nødvendig med endringer i gjeldende lover eller forskrifter. Det kommende boligadresseprosjektet vil derimot sannsynligvis ha behov for endringer i lov eller forskrift. Disse problemstillingene drøftes ikke i denne rapporten.

Kartverket og Norsk Eiendomsinformasjon (NE) har inngått avtale som gir NE enerett til distribusjon av GAB-data. Det er unntak fra eneretten dersom dataene nyttes til såkalt forvaltningsformål. Hva som er forvaltningsformål er nærmere beskrevet i avtalen. Gruppas forslag om at folkeregistrene skal få tilgang til GAB online på samme måte som kommunene faller inn under denne unntaksbestemmelsen.

9. Nytteeffekter av bedre adressedata

I dette kapitlet er det vurdert nytteeffektene av bedre adressedata i DSF og GAB.

Arbeidsgruppa tar ikke mål av seg til å kvantifisere nytteverdien i kr og øre. Dette er forsøkt tidligere av andre miljøer med noe varierende resultat. Ambisjonene i denne sammenheng er først og fremst å klargjøre hvilke typer brukere som vil få en slik nytteverdi, og en beskrivelse av hva nytteverdiene består i.

På sikt bør en forsøke å tallfeste denne nytteverdien for bl.a. å synliggjøre og motivere etableringen av et eget prosjekt for oppretting av offisielle adresser over hele landet. Dette er ikke minst viktig for å rettferdiggjøre innsats i kommunene der adressering ofte må vike i forhold til andre innsatsområder.

Nytteeffektene består stort sett av to typer:

- i) mer effektiv adresseforvaltning som følge av at to sentrale adresseregistre blir bedre samkjørt
- ii) bedre kvalitet på avledede produkter, f.eks. detaljert regional statistikk fra SSB

Flere miljøer har påpekt behovet for et mer samlet og omfattende miljø for adresseforvaltning i Norge. Store miljøer som f.eks. GAB, folkeregistrene, Posten og teleselskapene legger årlig ned betydelige ressurser i adresseforvaltning. I tillegg har de fleste organisasjoner og bedrifter behov for oppdaterte adressedata om medlemmer og kunder. Konsulentselskapet InfoWiz har i samarbeid med SINTEF anslått at det finnes ca. 800 000 adresseregistre i Norge, og at de årlige kostnadene til drift og vedlikehold omfatter ca. 4,4 milliarder kr. Det kan sikkert menes mye om disse anslagene, men uansett brukes det årlig store ressurser til adresseforvaltning i svært mange miljøer i Norge. De fleste av disse miljøene vil ha store nytteeffekter av at adressene i DSF og GAB blir bedre samkjørt og at alle bostedsregistre i DSF kan kobles til annen oppdatert adresseinformasjon i GAB.

I denne rapporten er det vurdert ulike løsninger for dataflyt (og dermed bedre samsvar og redusert avvik) mellom DSF og GAB, og eg. ikke generelle kvalitetsfremmende tiltak i de to registrene. En kan imidlertid se på samsvar mellom DSF og GAB som et viktig kvalitetstiltak i seg selv. DSF og GAB (og Postens PMS-system) er uten tvil de mest sentrale adresseregistrene i Norge, og en automatisert dataflyt og rutiner for håndtering av avvik vil ha klare positive effekter på datakvalitetene i alle registrene. Det er derfor i dette kapitlet ikke skilt mellom effekter som følge av bedre samsvar mellom DSF og GAB, og effekter av mer generelle kvalitetsforbedringer.

Nytteeffekter for folkeregistrene og brukere av folkeregisterdata

For folkeregistrene er adressen et sentralt element i bostedsregistreringen. I vurderingen av om en flyttemelding skal godkjennes eller forkastes inngår det vurderinger om dette er en gyldig bostedsadresse. Tilgangen til korrekte og oppdaterte adressedata i DSF er vesentlig både for kvalitet og ressursbruk i dette arbeidet.

Kvaliteten på skattemanntall og valgmannntall er direkte avhengig av korrekte adressedata.

En rekke andre institusjoner benytter data om bosatte og adresser i sine interne forvaltningssystemer. Disse institusjonene vil tilsvarende få forbedret kvaliteten og redusert ressursbruken i sitt arbeid med adresseforvaltning. Dette omfatter institusjoner som:

- politi
- Vegdirektorat og vegkontor (førerkort)
- NRK – lisensadm.
- Statens lånekasse for utdanning
- Husbanken
- banker og finansieringsinst.
- Postverket
- trygdeetat
- sosialetat
- kommunekasser

Nytteeffekter for SSB og produksjon av detaljert regional statistikk

SSB produserer årlig befolkningsstatistikk for grunnkretser og skolekretser til alle kommuner, og det er noe etterspørsel etter statistikk for postnummer. For å produsere denne statistikken er SSB avhengig av godt samsvar mellom DSF og GAB, jf. tidligere i denne rapporten. SSBs ressursinnsats for å produsere denne statistikken kan reduseres betydelig ved at avviket mellom DSF og GAB reduseres.

Adressedata fra GAB er et sentralt element i SSBs strategi for utvikling og produksjon av regional statistikk. I tillegg til befolkningsstatistikk benytter SSB detaljerte adressedata til produksjon av arealstatistikk og til stedfesting av bedrifter og arbeidsplasser.

Den største gruppa av brukere av detaljerte regionale data fra SSB er lokalforvaltningen, og blant disse kan en erfaringsmessig skille ut tre brukergrupper som de mest sentrale:

1. Store kommuner med faste bestillinger, og relativt store datamengder (Oslo, Kristiansand, Stavanger, Fredrikstad; kommuner med bydeler og kriteriesystemer for inntektsfordeling internt i kommunen)
2. Enkeltbestillinger fra kommuner. Omfatter ofte grunnkretstabeller.
3. Konsulentselskaper (f.eks. Asplan), til bruk i analyse- og utredningsarbeid

Andre brukere av detaljerte adressedata

En rekke etater har behov for korrekte og gode adressedata som plasserer personer direkte til et geografisk sted. Dette omfatter spesielt utrykningsetater (brann, politi, ambulanse), transportsektor (varelevering, postdistribusjon) og deler av kommunal tjenesteproduksjon (f.eks. renovasjon og feiing).

Spesielt for utrykningsetatene er det opplagt at korrekt plassering av personer i forhold til geografi kan være svært avgjørende i en kritisk situasjon, og at nytteeffektene her kan være svært store.

Kommunal og regional planlegging, forskning og utvikling

Brukere innenfor kommunal og regional planlegging vil ha stor nytte av bedre adressedata, og da spesielt folkeregisterdata som viser bosettingsmønsteret på et detaljert geografisk nivå. Dette omfatter bl.a. følgende oppgaver:

- barnehage, skole – lokalisering og adm. av kretser
- skoleskyss
- servicetilbud
- transportplanlegging
- lokalisering/plassering av boligområder, næringsområder
- lokalisering av kjøpesentre, analyser av senterutvikling – nivåer av sentre og lokalsamfunn
- transportanalyser og pendlingsproblematikk
- tilgjengelighetsanalyser – befolkningens servicetilbud
- studier av flyttemønstre
- miljøanalyser – eksponering for støy, forurensning, trafikkbelastning

Kommersielle interesser

En rekke kommersielle interesser har behov for gode adressedata. Eksempler på anvendelser er bl.a.:

- etableringsanalyser (markedspotensielle), lokalisering av handelsbedrifter – butikker, kjøpesentra
- lokalisering av servicetilbud – post, bank, kommunikasjon
- markedsanalyser – adressedata, utsending reklame, kundebaser
- konkurrent- og dekningsanalyser
- kjøretidsanalyser, utvikling av transporttilbud (lokalisering av linjenett, stoppesteder/stasjoner), optimalisering av varetransport
- dekningsgrader mobiltelefoni, kringkasting

10. Kostnader og finansiering

Anslagene i dette kapitlet baserer seg i hovedsak på det arbeidet som er utført i forbindelse med koblingen av GAB med Postens Postmottakersystem (PMS). En antar at koblingen mellom DSF og GAB vil kunne få omtrent samme omfang, men at GAB/EDR ikke trenger så omfattende tilpassing eller utvikling som DSF. Anslagene er også basert på at allerede utarbeidete kravspesifikasjoner for datautveksling mellom GAB og PMS kan benyttes i noen grad.

Utviklingskostnader

Gjennomføringen av elektronisk datautveksling mellom DSF og GAB vil kreve system- og driftsmessige endringer i de berørte systemene. Vi antar følgende omfang på kostnadene:

Aktivitet	Timeverk	Kostnad, kr	Gjennomføringstidspunkt ¹⁰
Systemutviklingskostnader DSF	1 000	750 000	3 og 4 kvartal 2000
- mottak av adressedata fra GAB til DSF			
- overføring av data fra DSF til GAB			
Systemutviklingskostnader GAB	350	260 000	3 kvartal 2000
- mottak av adressedata fra DSF til GAB			
- overføring av data fra GAB til DSF			
- innføre "splitting av adresse"			
- merking av "DSF-adresse"			
Systemutviklingskostnader EDR	150	110 000	3 kvartal 2000
I alt	1 500	1 120 000	

Kostnadene er basert på en timepris på 750 kr.

Rette eksisterende avvik mellom DSF og GAB

Aktivitet	Ansvarlig	Kostnad ¹¹
Koblingsarbeid og produksjon av avvikslister - arbeid i SSB	SSB	
Distribusjon av avvikslister til folkeregisterkontor og kommuner	SkD	
Rettinger i DSF og GAB	Folkeregister og kommune	
Ny dokumentasjon av avvik	SSB?	
Distribusjon avvikslister og kontakt med kommunene	SK	

Driftskostnader

De årlige driftskostnadene er knyttet til følgende aktiviteter:

- i) elektronisk datautveksling (overføring av data) mellom DSF og GAB
- ii) on-line tilgang til GAB
- iii) retting av avvik mellom DSF og GAB - årlig konsolidering, inkl. kostnader til kobling og tidsbruk hos kommunene og folkeregistrene

Driftskostnader for elektronisk datautveksling mellom DSF og GAB vil for Kartverket utgjøre ca. 2.400 kr pr kobling. I tillegg kommer Skattedirektoratets kostnader, som en kan forvente vil ligge i samme størrelse. Årlige driftskostnader basert på ukentlige koblinger (slik det foreslås i denne rapporten) blir dermed ca. 250 000 kr.

On-line tilgang til GAB medfører årlige driftskostnader avh. av hvor mange brukere i Skatteetaten som skal ha tilgang (se avsnitt 4.3).

Driftskostnader knyttet til retting av årlig avvik omfatter elektronisk databehandling (kobling) og manuelt arbeid i tilknytning til retting av registrene. Det forutsettes at kostnadene til administrasjon i

¹⁰ Endelig tidspunkt for gjennomføring drøftes i forhold til boligadresseprosjektet.

¹¹ Her er det bare regnet med direkte kostnader i betydningen utgifter for den enkelte institusjon, dvs. ordinære lønnskostnader er ikke regnet med.

Adressesamordning DSF og GAB

Kartverket, prosjektledelse med mer dekkes av Kartverket. På samme måte forutsettes at personkostnader ved folkeregistrene og i kommunene dekkes av etatene selv, som ett ledd i det løpende arbeidet med kvalitetssikring av grunnlagsdata.

Det antas under disse forutsetninger at kostnadene til produksjon av avvikslister vil ligge i størrelsesorden 100 000 kr.

Skattedirektoratet betaler i dag ca 144 000 kr pr år for eksisterende papirrapporter. De reelle kostnadene er imidlertid betydelig høyere (ca. 780 000 kr), og dette må sees på som et reelt bortfall av kostnader ved den foreslåtte løsningen, selv om ikke Skattedirektoratet faktureres for dette beløpet fullt ut.

Samlede kostnader

Tabellen under oppsummerer de samlede kostnadene. I tabellen er det også foreslått finansiering ved fordeling på de ulike deltakene institusjoner.

	Kostnad, kr	Fordeling mellom etatene	
		SK/NE	SkD
Utviklings- og oppstartskostnader			
Systemutvikling	1 120 000	370 000	750 000
Retting av eksisterende avvik mellom DSF og GAB (konsolidering av registrene)			
Årlige driftskostnader			
Ukentlige overføringer DSF/GAB	250 000	125 000	125 000
Folkeregisterenes on-line tilgang til GAB			
Retting av avvik - årlig konsolidering	100 000	100 000	
Bortfall av kostnader til papirrapporter ¹²	- 780 000	- 636 000	- 144 000

Finansiering

Arbeidsgruppa har vurdert tre kilder til finansiering av utviklingsarbeidet:

i) tilgjengelige ressurser i boligadresseprosjektet

I boligadresseprosjektet er det budsjettet med i alt 2,6 mill. kr til systemutvikling i DSF og GAB (ref. SSB-notat 98/5 Metodevalg og kostnader - revidert forslag)

ii) andre ressurser - de 1,14 mill. ("rester" etter avsatte midler fra Styringsgruppa ledet av Ib Thomsen, 1996)

Det foreslås at disse midlene benyttes til å finansiere utviklingsarbeidet i DSF og GAB slik det er foreslått i denne rapporten.

iii) innenfor gjeldende budsjetter i Kartverket, Skattedirektoratet, folkeregister, kommuner

Finansiering av de årlige driftskostnadene er sikret ved at dagens kostnader til produksjon og distribusjon av papirrapporter bortfaller. De foreslåtte endringene vil derimot føre til at de årlige driftskostnadene reduseres.

---

¹² Se fotnote nr. 3, side 8

Vedlegg 1: Tilgrensende problemstillinger

I dette vedlegget er det påpekt andre aktuelle problemstillinger som har betydning for kvaliteten på adresseopplysningene i DSF og i GAB. Problemstillingene er avdekket og tydeliggjort gjennom arbeidet med utredningen av elektronisk dataflyt, men arbeidsgruppa anbefaler at disse problemstillingene finner sin løsning uavhengig av dette prosjektet. De fleste problemstillingene er faglig tunge og noen har juridiske bindinger i forhold til gjeldende lover og forskrifter (f.eks. valgloven og registrering av valgkrets i DSF).

Arbeidsgruppa anbefaler at videre oppfølging av disse problemstillingene skjer i nært samarbeid mellom de berørte institusjonene.

Kretsbegrepene i DSF og i GAB – rutiner for oppdatering

Flere kretsbegrep registreres både i DSF og GAB. Dette omfatter følgende kretsbegrep:

- grunnkrets
- kirkesogn
- tett/spredt
- poststed
- valgkrets
- skolekrets

Tidligere har SSB ønsket en ordning med oppdatering av kretsbegrepene grunnkrets, kirkesogn og tett/spredt i DSF. Behovene for dette er nå bortfalt fra SSBs side, da disse kretsbegrepene hentes fra GAB. SSB har orientert Skattedirektoratet om dette med eget brev (7.10.99), og svarbrev er mottatt fra Skattedirektoratet (25.10.99). I brevet fra Skattedirektoratet opplyses det at valg- og skolekrets blir registrert i DSF på grunnlag av opplysninger fra valgstyre og kommunestyre. Skattedirektoratet har dokumentasjon på at valgkretsene har svært god kvalitet, da disse blir kvalitetssikret ved produksjon av valgmanntall og utsending av valgkort ved hvert valg. Det er ikke noe kvalitetsmål på skolekretsene, men Skattedirektoratet antar at kvaliteten er tilfredsstillende.

Den doble oppdateringen medfører usikkerhet rundt ajourholdsrutinene sett fra kommunens side, og resulterer i dårligere kvalitet på dataene enn nødvendig.

Arbeidsgruppa anbefaler at det avklares hvor det enkelte kretsbegrep skal oppdateres, og at det unngås ordninger der samme kretsbegrep oppdateres i flere forskjellige registre.

Oppdatering av grunnkretskoden i GAB

Grunnkretskoden i GAB har variabel kvalitet. Dette omfatter både utfyllingsgrad og samsvar mellom koordinater og grunnkretskode. Vedlegg 2 viser utfyllingsgrad for grunnkrets (og valgkrets).

SSB har ansvaret for grunnkretssystemet. Dette omfatter bl.a. godkjenning (etter henvendelser fra kommunene) av endringer og vedlikehold av en grunnkretskatalog (dvs. oversikt over gyldige grunnkretskoder).

SSB og Kartverket er blitt enige om at rutinene for utveksling av grunnkretsdata mellom systemene skal gjennomgås. Det skal også vurderes om kodingen av grunnkrets i GAB skal gjennomføres etter samme prinsipp som koden for tett/spredt. (dvs. basert på GIS-analyser ("punkt i polygon"), koordinater for adressepunkter og digitale grunnkretsgrenser).

Overgang fra matrikeladresser til offisielle adresser

Adressene blir i økende grad benyttet til andre formål enn folkeregistrering. Nye bruksområder innen brannvern og annen utrykning, postdistribusjon, vegtransport, digitale vegkart mv. gjør at matrikeladressene i økende grad framstår som uegnet. Det er ikke mulig å navigere seg fram til bare et gårds- og bruksnummer, og det er behov for vegnavn og husnummer også i spredt bebygde strøk.

Det er utarbeidet prosedyrer for hvordan overgangen til offisielle adresser kan gjøres, og mange kom-

muner har tatt dette inn over seg. Dersom mange adressebrukerne skal få fullt utbytte av adresseregisteret, må alle matrikkeladresser erstattes med offisielle adresser.

Navn tilknyttet matrikkeladresse

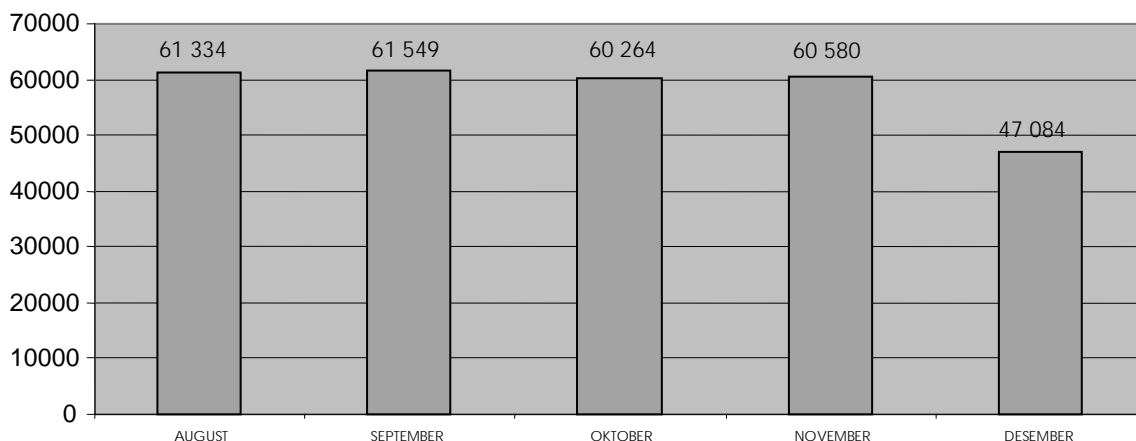
Selv om det er ønskelig med en overgang fra matrikkel- til offisielle adresser vil matrikkeladresser eksistere i mange år enda. For å lette bruken av disse, bør matrikkeladresser tildeles navn, som regel bruksnavn til eiendommen. Denne tankegangen har også fått gjennomslag i forslag til ny lov om eiendomsregistrering, der det åpnes for at navn som har historisk interesse, fortsatt kan benyttes som adresse, selv om det i området er tildelt offisiell adresse.

Brukerne av adressedata ønsker imidlertid at alle matrikkeladresser skal ha et tilknyttet navn, uavhengig av om navnet har kulturhistorisk betydning eller ikke. Det burde være et mål å etablere en felles standard eller regime for navn på matrikkeladresser. Lov om stadnavn er relevant i denne problemstillingen må også løses som et eget prosjekt, uavhengig av dette prosjektet.

Vedlegg 2: Kvalitetsindikatorer adressedata

Avvik PMS/GAB

Figuren under viser antall offisielle adresser i Postens postmottakersystem (PMS) som ikke får kobling med adresser i GAB, for landet totalt. Matrikeladresser er ikke med i koblingen, da postens matrikeladresser har for dårlig kvalitet. Første kobling mellom de to registrene ble foretatt i juni 1998. Fra og med mai 1999 blir registrene koblet månedlig og det utarbeides oversikt over utviklingen for hver kommune. Avvikslistene som blir produsert i forbindelse med koblingen ble første gang distribuert og gjort til gjenstand for oppretting fra august-koblingen.

Figur 4: Antall adresser (17 posisjoner) i Postens PMS som ikke finnes i GAB. August- desember 1999

Totalt er det 1 140 429 offisielle adresser i GAB per oktober 1999. Det vil si at andelen (i desember) som ikke kobler er i overkant av 4%.

Når det gjelder den regionale fordelingen av avvik er den jevnt spredt ut over landet, med et lite unntak av Oslo hvor andelen er noe større enn resten av landet.

Foreløpig har ikke avvikshåndteringen fungert etter intensjonene. Årsaken til dette er at Posten har for mange gamle og uriktige adresser. Kartverket er imidlertid i løpende dialog med Posten for å få rettet opp dette.

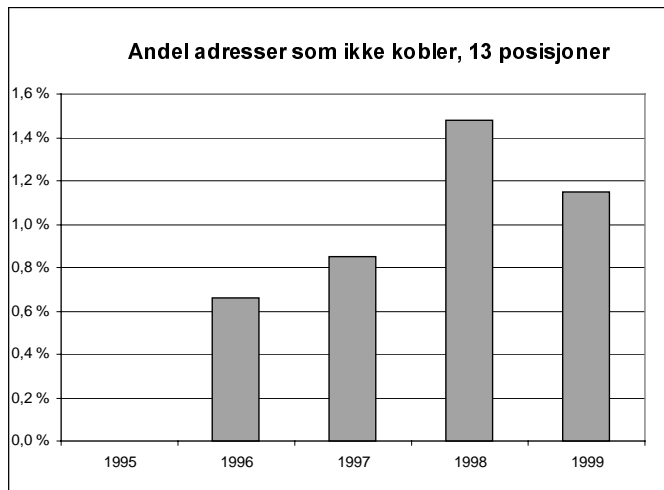
Kartverket og Posten BA har også inngått en avtale om et forprosjekt for etablering av en postblokk-base. Formålet med forprosjektet er å avklare arbeidsmetode, kostnader og ressursbruk før en eventuelt går i gang med et landsdekkende hovedprosjekt. Kartverkets hovedinteresse i prosjektet er at man på den måten kan påføre og kvalitetssikre postnummeret på adressene ut fra koordinater. Ikke minst gjelder dette for matrikeladressene som per i dag ikke omfattes av avtalen med posten.

Avvik mellom DSF og GAB

SSB utarbeider årlig dokumentasjon for koblingen mellom DSF og GAB.¹⁴ Med manglende kobling menes det de adresser som er registrert i DSF og som ikke er registrert i GAB, dvs. manglende samsvar mellom DSF og GAB. Andelen adresser som ikke kobler har vært økende de seinere årene, og mange kommuner viser svært dårlig samsvar.

¹⁴ I tillegg til dette utarbeider SSB oversikter som dokumenterer avvik og manglende utfylling for de enkelte adressekjenmerkene grunnkrets, tett/spredt, bydel, skolekrets, valgkrets og kirkesogn. Oversiktene gir tall for antall personer eller adresser med eller uten det respektive adressekjenmerket og årsakene til manglende kjennermerke (dvs. om årsaken er adresser som ikke kobler, eller om adressen kobler, men det mangler grunnkrets- eller tett/spredt-kode i GAB). Oversiktene gir tall for kommune, fylke og hele landet.

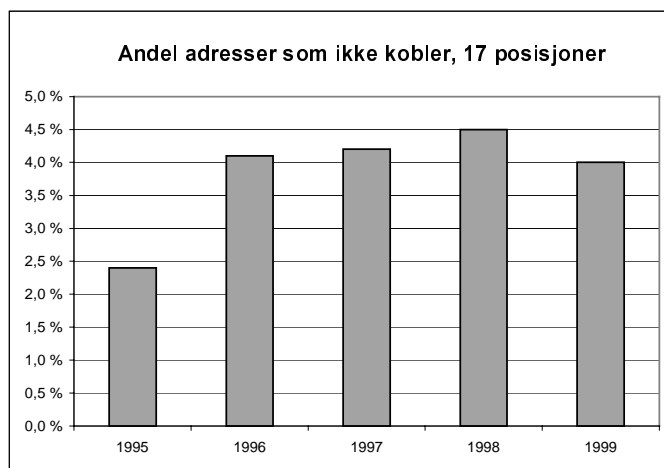

Figur 5: Andel adresser som ikke kobler, 13 posisjoner, årene 1996 – 1999

Mht. utviklingen over tid kan vi se en stadig dårligere utvikling, med 1998 som et spesielt dårlig år. Mye av avviket i 1998 kan tilskrives svært forskjellig uttakstidspunkt av data for de to registrene.

Koblingresultatet er stort sett tilfredsstillende for landet sett under ett, men det er en rekke kommuner som ikke har godt nok samsvar.

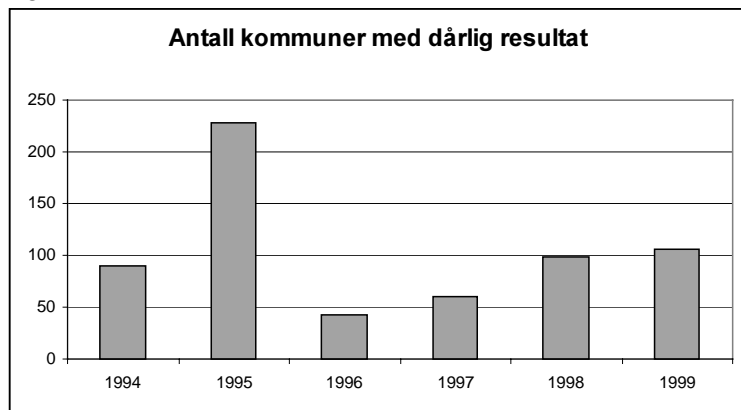

Figur 6: Andel adresser som ikke kobler, 17 posisjoner, årene 1995 – 1999

Avviket på 17 posisjoner har stabilisert seg på 4-4,5% som ikke kobler.

Det er imidlertid mange kommuner med dårligere kobling, og dette skaper problemer for SSBs arbeid med detaljert personstatistikk. Denne statistikken er det konkrete sluttproduktet og resultatet etter koblingen mellom DSF og GAB. Dette er altså et produkt av både koblingsresultat DSF/GAB og dekningsgraden for adressekjennerne i GAB.

Figuren under viser antall kommuner med mer enn 2,5% av befolkningen uplassert på grunnkrets.

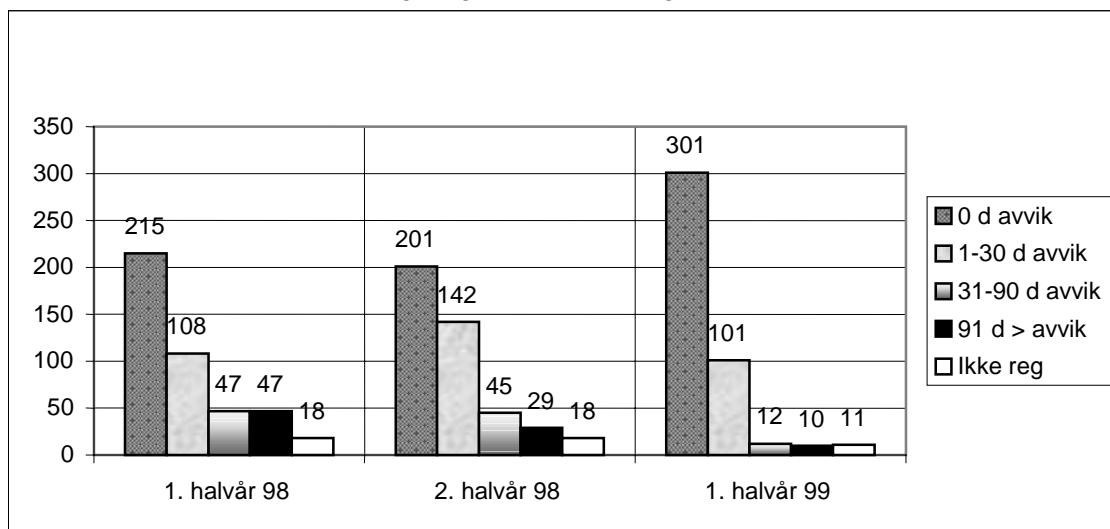
Figur 7: Antall kommuner med mer enn 2,5% av befolkningen uplassert på grunnkrets

For disse kommunene er ikke kvaliteten god nok til at SSB direkte kan publisere detaljert befolkningsstatistikk, og det må legges ned et omfattende arbeid for å rette opp datagrunnlaget og innhente supplerende opplysninger. Dette opprettingsarbeidet er eg. unødvendig for SSB, og kan unngås dersom koblingen mellom DSF og GAB blir bedre.

Forsinkelse i adresseregistreringen

Kartverket har kartlagt gjennomsnittlig forsinkelse i adresseregistreringen i den enkelte kommune. Forsinkelse måles som avvik mellom tidspunktene for opprettelse av en ny eiendom og registrering av adresse for den samme eiendommen. Måling av forsinkelse baseres på maskindato for registrering av opprettelse av grunneiendom og registrering av tilhørende adresse.

Denne adresseregistreringen gjelder kun i de tilfelle det opprettes nye grunneiendommer. Opprettelse av adresser i andre tilfeller, endringer og omnummerering kommer ikke med.

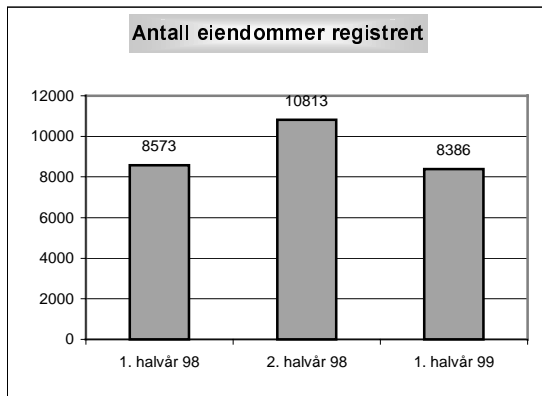

Antall kommuner er vist over søylene

Figur 8: Gjennomsnittlig forsinkelse i registrering av adresse. Dager

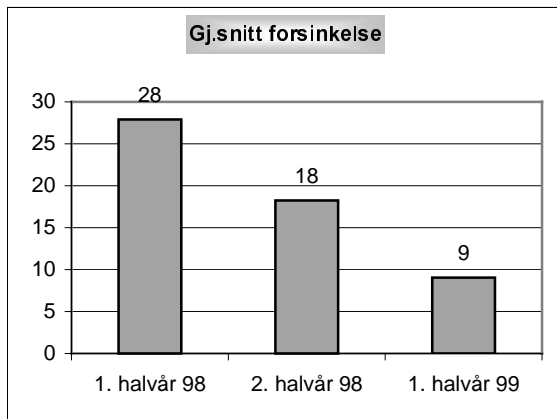
Utviklingen viser at kommunene det siste halvannen året har forbedret rutinene sine vesentlig. Det er 1 halvår i 99 kun 10-15 kommuner som ikke har tilfredsstillende rutiner. Det vil si de har en forsinkelse på mer enn 3 måneder. En ser også at veldig mange kommuner har meget bra rutiner på dette området, da det ikke er registrert forsinkelse i det hele tatt.

En skal likevel være litt forsiktig med å trekke for mange konklusjoner da det i mange små kommuner er få forekomster og enkelttilfellene slår mye ut.

Figur 9: Antall eiendommer registrert i observasjonsperioden

Antall eiendommer som er registrert i de tre periodene er omtrent det samme. Antall forekomster skulle derfor ikke ha betydning for registreringene.

Figur 10: Gjennomsnittlig forsinkelse i adresseregistrering. Dager

Ut fra gjennomsnittet for hele landet ser en også at kommunene er blitt mer ajour med adresse registreringen.

Figurene sier imidlertid ingen ting om hvor mange adresser som er registrert mer enn 3 måneder etter at eiendommen er registrert. Gjennomsnittet gir likevel en pekepinn på det generelle nivået.

Antall adresser som mangler grunnkrets og/eller valgkrets

Kartverket har kartlagt antall adresser (både offisielle og matrikeladresser) som ikke har utfylt kode for grunnkrets og/eller valgkrets. Vi ser av tabellen at manglende kretsopplysninger varierer mye fra fylke til fylke.

Tabell 1: Adresser som mangler grunnkrets og valgkrets. Fylke. 30.7.99

	Totalt antall adresser	Adresser som mangler grunnkrets		Adresser som mangler valgkrets	
		Antall	Andel	Antall	Andel
Hele landet	1 969 361	57 219	2,9 %	63 341	3,2 %
Østfold	111 989	2 514	2,2 %	3 046	2,7 %
Akershus	169 588	1 948	1,1 %	1 921	1,1 %
Oslo	79 236	8	0,0 %	3	0,0 %
Hedmark	112 344	11 179	10,0 %	11 215	10,0 %
Oppland	118 189	8 485	7,2 %	8 995	7,6 %
Buskerud	122 901	7 239	5,9 %	10 252	8,3 %
Vestfold	92 931	242	0,3 %	546	0,6 %
Telemark	87 679	3 859	4,4 %	3 840	4,4 %
Aust-Agder	60 599	1 080	1,8 %	1 095	1,8 %
Vest-Agder	75 208	2 592	3,4 %	2 661	3,5 %
Rogaland	169 080	908	0,5 %	2 157	1,3 %
Hordaland	175 179	821	0,5 %	826	0,5 %
Sogn og Fjordane	49 146	312	0,6 %	318	0,6 %
Møre og Romsdal	114 933	363	0,3 %	409	0,4 %
Sør-Trøndelag	110 741	7 125	6,4 %	7 880	7,1 %
Nord-Trøndelag	63 835	1 013	1,6 %	1 356	2,1 %
Nordland	136 021	1 175	0,9 %	1 251	0,9 %
Troms	74 654	19	0,0 %	20	0,0 %
Finnmark	45 110	6 337	14,0 %	5 550	12,3 %

Det er imidlertid klare indikasjoner på at for et antall adresser er det ikke registrert korrekt kode for grunnkrets.

Opptellinger i SSB viser at det for ca. 133 000 adresser (6,3%) ikke er samsvar mellom registrering av grunnkretscode og koordinater. Også her er det store variasjoner mellom fylker og kommuner. Dette antyder at det enten er feil registrering i GAB eller at grunnkretsgrensen er feil. Dette arbeidet er dokumentert i SSB-rapport 1999/30 "Kontroll av kvaliteten på to kjennemerker i GAB-registeret".

Adresseverdige bygg uten adresse (mangler peker til adressedelen)

Tabellen under viser totalt antall registrerte bygg i GAB, antall adresseverdige bygg valgt ut fra bygningstype og adresseverdige bygg som mangler peker til en grunneiendom.

Hva som regnes som adresseverdige bygg er plukket ut fra forskriftene til delingsloven kap 15.4 hvor det heter: "Det skal tildeles adresser til bygninger som tjener som:

- boligformål
- fritidsformål
- næringsvirksomhet
- offentlig virksomhet
- annen virksomhet som tjener et større publikum så langt det er hensiktsmessig.(idrettsanlegg, parkeringsanlegg, parker, gravplasser)"

Tabell 2: Adresseverdige bygg uten adresse. Fylke. 2.12.99

	Antall bygg	Adresseverdige bygg	Antall bygg som mangler adresse	Andel adresseverdige bygg som mangler adresse
Hele landet	3 535 384	1 751 497	65 107	3,7 %
Østfold	188 186	99 210	1 097	1,1 %
Akershus	273 988	141 546	6 690	4,7 %
Oslo	118 345	58 081	2 542	4,4 %
Hedmark	256 118	108 591	1 572	1,4 %
Oppland	258 805	113 939	6 726	5,9 %
Buskerud	238 652	118 130	9 169	7,8 %
Vestfold	161 148	82 979	1 298	1,6 %
Telemark	162 409	86 088	4 860	5,6 %
Aust-Agder	104 724	55 147	1 512	2,7 %
Vest-Agder	120 622	68 263	2 098	3,1 %
Rogaland	255 323	133 505	1 926	1,4 %
Hordaland	303 769	153 667	4 230	2,8 %
Sogn og Fjordane	125 474	50 674	2 632	5,2 %
Møre og Romsdal	206 128	99 893	1 075	1,1 %
Sør-Trøndelag	200 672	99 233	9 402	9,5 %
Nord-Trøndelag	134 947	62 867	1 466	2,3 %
Nordland	220 508	115 411	5 217	4,5 %
Troms	132 981	65 520	517	0,8 %
Finnmark	72 585	38 753	1 078	2,8 %

På landsbasis er avviket på 3,7 % Ellers viser tabellen at det er forholdsvis store forskjeller mellom de ulike fylker uten at dette kan forklares i geografi, folketall eller antall kommuner.

Tabell 3: Antall bygg uten adresse (A-peker) etter bygningstype. Kommuner i Oppland fylke

Kommune	Bygningstype																	
	01	02	03	04	07	08	11	12	13	18	20	21	23	24	25	26	32	34
Oppland	846	7	60	6	24	4	1439	24	95	102	21	11	2	1	9	5	28	21
Lillehammer	13						20	5							1			
Gjøvik	33		23			2	7		1		2	2			1			5
Dovre					2		3										3	
Lesja	66	3	1				171	6	9						1			1
Skjåk	58				1		137	2	11	4							1	1
Lom							1	2										
Vågå	44			2	1		223		14	4		1			1	1	1	2
Nord-Fron	24				2		3	1		2	2	1						
Sel	57	1	6	1			215	1	1	1	1	5	2					
Sør-Fron	64						85		1	3							3	3
Ringebu	130		3		1	2	172	3	20	3					3	3	3	2
Øyer	21	1			1		7			2							1	
Gausdal	2						5											1
Østre Toten	11			2			11		2	1					1		2	1
Vestre Toten	35				6		9			10	12			1			9	
Jevnaker					1					1							1	
Lunner	22		6		4		5				1							
Gran	19				1		20		6								1	
Søndre Land	33		16				12			2								
Nordre Land	81		3				53	1		59								
Sør-Aurdal	78	1			3		66		1								1	1
Etnedal	23						35			1								
Nord-Aurdal	16	1	2	1			36			1		1					2	2
Vestre Slidre							6											
Øystre Slidre	6						14				3	1						
Vang	10				1		123	3	29	8					1	1		2

Adressesamordning DSF og GAB

Tabell 3, forts.

Kommune	Bygningstype																			I alt
	41	42	46	49	51	52	53	54	61	62	63	64	65	66	69	91	94	95		
Oppland	42	47	10	86	23	52	19	25	169	58	8	53	25	5	177	3159	51	14	6 728	
Lillehammer	2	2		12	1	1	1	3	7			3		1	18	32	7		129	
Gjøvik	2	3	1	10				1	4	1	2		1	1	11	37	1		151	
Dovre	1	1	1	3	1	3			3					1	1	36			59	
Lesja	1	5		2		2		1	10		1	3	1		13	190	2	3	492	
Skjåk	4	3		3	1	5	1	1	3			1	3	1	6	57	1		305	
Lom	1				2	2			3						2	7			20	
Vågå	1			2		3	2	3	12			2		1	7	135	1		463	
Nord-Fron	4			5			1	1		1	1	3			7	130	7		195	
Sel	2	6		2	4	1		5	20		2	2			3	182	5	1	526	
Sør-Fron	4				3	1		3	4	1		2	1		3	192	5	1	379	
Ringebu	4	5	1	5	6	6	3		19	6		1	3		22	518			944	
Øyer	1	1	1	2	1	15	1	1	1		1	1			2	145			206	
Gausdal	2			3					2	4						24	1		44	
Østre Toten				1			1	1	6			1			8	21	1		71	
Vestre Toten	5	3	2	5		1			2	31		1			4	8			144	
Jevnaker	3	5					2					2	1		8	6			30	
Lunner	1	2		9		1			4			3			2	58		1	119	
Gran	1	1		5		1			6	7					21	49	1	1	140	
Søndre Land	1	1	2					1	1	3				2	8	32		1	115	
Nordre Land		4		5	1		2	1	27			7	8		13	91	4	3	363	
Sør-Aurdal	1	1		3				1	22	1		4	1		2	584	9	2	782	
Etnedal				3	1		1	1		2		1	1		2	132	3	1	207	
Nord-Aurdal		2		4			1		8	1		3	1		6	250	1		339	
Vestre Slidre				1								2			1				10	
Øystre Slidre	1		1	1		4	1		1			4			1	114	1		153	
Vang		2	1		2	6	2	1	4		1	7	2		6	129	1		342	

Det er i hovedsak fritidsboliger (kode 91) og våningshus (kode 11) som mangler adresse (peker til A-delen). Årsaken til at mange fritidsboliger ikke har adresse er at det tidligere ikke ble tildelt adresser til fritidsboliger. Gjennom kartverkets adressekoordinatprosjekt ble mange fritidseiendommer tildelt adresser.

Det er også mange våningshus som mangler adresse. Årsaken til dette er at det på gårdseiendommer ofte er to eller flere våningshus, og at det da bare er det ene huset som har fått A-peker.

Vedlegg 3: Rapport fra 4 folkeregistre om bruk av GAB on-line

Rapport fra folkeregistrene i Bærum, Hole, Ringerike og Tønsberg i bruk av GAB - online

Rapport utarbeidet av Statens kartverk, januar 2000

Innledning

I tiltaksplanen fra Lysebu (desember 1998) pkt 1.2 var det enighet mellom de berørte etater at noen utvalgte folkeregistre skulle få online tilknytning til GAB på prøvebasis. Arbeidsgruppa som har arbeidet med adressesamordning mellom DSF og GAB har videreført dette og folkeregistrene i Bærum, Hole, Ringerike og Tønsberg fikk online tilgang til GAB fra juli/august 1999.

Bruken og nytteverdien av de to lisensene som Sentralkontoret for folkeregistrering ble tildelt er ikke tatt med, da vi har konsentrert oss om de enkelte folkeregistre.

Rapporten er skrevet av representanter fra disse folkeregistrene og likningskontorene i samarbeid med Statens kartverk.

Konklusjon/sammendrag

Alle folkeregistre og likningskontor bør få tilgang til GAB on-line.

Folkeregistreringen og kontroll med likningen har blitt bedre ved bruk av GAB on-line. Dette fordi en i større grad har kontrollert de opplysningene det er behov for. Tidligere er kontroller i stor grad ikke blitt gjennomført da det er for arbeidskrevende å skaffe til veie disse opplysningene.

I tillegg kan nå folkeregistrene og likningskontorene dokumentere og skaffe opplysninger som det tidligere påla publikum selv å skaffe eller dokumentere.

Hensikt

Hensikten med denne prøveordningen var å vise folkeregistrene hva som finnes av informasjon i GAB og se hvilken nytte de kunne gjøre seg av denne informasjonen. Det primære formålet var at folkeregistrene skulle ta i bruk adresser som er registrert i GAB. I tillegg ønsket man å få dokumentert eventuell nytteverdi ved at GAB tas i bruk til å sikre økt kvalitet på folkeregistreringen.

Likningskontorene

Folkeregistrene er i stor grad samlokalisert med likningskontorene. Da lisensene ble fordelt ble det også gitt tilgang til medarbeidere som normalt arbeider med ligningen. En kan derfor si at prøveordningen også har omfattet likningskontorene i de fire kommunene. Dette bekreftes ved at det i stor grad er de som arbeider med ligningen som har brukt GAB mest.

For å forenkle begrepsbruken brukes bare folkeregistrene om etaten, men dette inkluderer også likningskontorene.

Prøveperiode

Det ble totalt gitt 20 lisenser til GAB fordelt på:

Skattedirektoratet	2	Tilgang til opplysninger for hele landet
Bærum folkeregister	10	Tilgang til egen kommune
Hole folkeregister	1	"
Ringerike folkeregister	4	"
Tønsberg folkeregister	3	"

I utgangspunktet var det ment at prøveperioden skulle vare i et halvt år. Folkeregistrene fikk som nevnt tilgang i juli/august og vil fortsatt ha tilgang inntil videre. Det vil si at denne rapporten er skrevet etter at folkeregistrene har hatt tilgang i ca 4 måneder.

Type tilgang og begrensninger

GAB systemet består av flere moduler og brukernes tilgang til opplysninger er begrenset ved ulike typer autorisasjon. Folkeregistrene har hatt tilgang til bildene i oppdaterings GAB, men er ikke gitt adgang til å oppdatere bildene. I oppdateringsGAB er alle opplysninger om objektene tilgjengelige, men de er kodet. Dette har ført til at folkeregistrene ikke har gjort seg nytte av all informasjonen, da en ikke har forstått hva alle kodene betyr.

Folkeregistrene har bare hatt tilgang til egen kommune, med unntak av de to lisensene for sentralkontoret. Dette innebærer at en ikke har tilgang til opplysninger om objekter eller personer i andre kommuner.

Slik GAB fremstår i dag er ikke systemet spesielt brukervennlig, da det er utviklet med teknologi som er 10-15 år gammel. Brukerne synes likevel at systemet er greit bare en bruker det forholdsvis mye og bruker noe tid på å sette seg inn i det.

Ved oppstart ble det holdt en kort innføring i bruken og det ble utlevert en enkel manual (unntatt i Tønsberg). Vi ser i ettertid at det også burde vært holdt et oppfølgingskurs.

Tilgangen til GAB er via Skattedirektoratets datasystemer/linjer. Systemet var likevel tungvint å bruke da brukerne måtte logge seg ut av CICS-menyen før de gikk inn i GAB og omvendt. Etter at ny programvare ved folkeregistrene nå er tatt i bruk er dette ikke noe problem da en kan kjøre flere programmer samtidig.

Resultatet av disse begrensningene er at en ikke har fått full effekt av informasjonen i GAB. Med bedre opplæring, en brukermanual som forklarer koder og hvordan en skal manøvrere seg fram mellom bildene og tilgang til hele landet, ville en ha fått større nytteeffekt enn det som er oppnådd i denne prøvetiden.

Hva brukes GAB til

GAB brukes av folkeregistrene og likningskontorene i hovedsak ved følgende tilfeller:

Kontroll av innkomne flyttemeldinger

En vanlig kontroll vil være å sjekke huseier når utleier ikke er oppgitt, eller når det er mistanke om at det kan være noe uriktig ved flyttemeldingen. En vet da hvem som er hjemmelshaver og kan forespørre vedkommende om de har tatt inn nye leieboere.

I andre tilfeller kan vi sjekke om vedkommende som melder flytting faktisk eier boligen og vi kan kontrollere om boligen på adressen det meldes flytting til, virkelig er en bolig og ikke en fritidsbolig. Hole folkeregister har inngått avtale med teknisk etat i kommunen om å melde slike flyttemeldinger. Ved å se på boligtype og areal kan vi se om boligen kan romme to eller flere familier. Videre er det vanlig at en må korrigerer og fylle ut for manglende opplysninger på skriv som kommer fra kommunen og andre etater. Navn og adresser er ofte skrevet feil og gnr./bnr mangler.

Kontroll av adresser

Adresser må korrigeres fordi folk oppgir unøyaktig/feil adresse. En kontrollerer da ofte adressen mot GAB. Videre er det noen kommuner som er seine med å tildele adresser og det hender at folk melder flytting til en adresse før en har fått melding om adressen ved de ordinære rutinene. Adressen kan da i mellomtiden ha blitt opprettet og den finnes i GAB. Dette har vært et problem i Tønsberg hvor kommunen er seine med å opprette adressene.

Ved salg av fast eiendom

Ved realisasjon av fast eiendom brukes opplysninger om kjøp, hjemmelsovergang, salgssum og hvor lenge eier har eiet eiendommen. Eierhistorikk brukes i forbindelse med vurdering av skattepliktig salg. (beregning av tap/gevinst)

Videre er det erfart stor nytte med historikk på hjemmelshavere for å finne ligningstakst på en eiendom som er overdratt til ny eier.

Utleie av fast eiendom

Det kontrolleres her blant annet om hvem som står som eier av eiendommen, om vedkommende står som eier av flere eiendommer, hvor lenge han/hun har eiet den og hva slags type eiendom det er. Til det siste kan det være opplysninger om antall boliger, antall hus på eiendommen osv. I forlengelsen av dette sjekkes om eiendommen er lignet.

I forbindelse med pendlerforhold bruker vi opplysningene i GAB til å vurdere boligen som leieobjekt.

Fastsettelse av ligningsverdi på fast eiendom

Opplysninger fra GAB blir brukt til fastsettelse av ligningsverdi på nye boliger, i forbindelse med tilbygg og i forbindelse med innkomne klager på ligningsverdier. Når skatteyder ikke oppgir de nødvendige opplysninger må en beregne ligningsverdien selv. Til dette brukes opplysninger om tomtens størrelse, antall bygninger, boligens areal, antall etasjer og spesifikasjoner for øvrig.

Andre sammenhenger

I eiendomsoverdragelser hvor det er mange bruksnummer involvert er det hensiktsmessig å sjekke i GAB for å få oversikt over type eiendom, hjemmelshaver(e), antall bygninger, historikk osv. GAB brukes også til å sjekke hvor eiendommer er utskilt fra.

Ved gjennomgang av ligningene kan en foreta søk på navn, fødselsnummer, adresser, gnr./bnr. for å identifisere bla. eiendommene til skatteyderne.

I forbindelse med VO (verdiorientert arbeid - ikke bare rent registreringsarbeid), vil GAB bli mye brukt i enkelte sammenhenger, blant annet til aktiv folkeregistrering.

Omfang av bruken

Når det gjelder hvor mye GAB blir brukt avhenger dette av type oppgave, med andre ord hva som er til kontroll eller behandling. En kan også til en viss grad si at bruken er personavhengig. Bruken blir i stor grad styrt av det enkelte kontors virksomhetsplan og bruken varierer derfor i perioder. GAB blir veldig mye brukt av de som jobber med utleie og salg av fast eiendom. I perioder blir GAB brukt kontinuerlig, i andre perioder mindre. Regelen er likevel at hver gang det kommer melding om en eiendomsoverdragelse, så blir GAB brukt.

For folkeregistrenes del blir GAB brukt noe mer sporadisk, alt avhengig av mengde flyttemeldinger. I Hole som er en forholdsvis liten kommune med i underkant av 5000 innbyggere blir GAB brukt bare noen ganger i uken i gjennomsnitt (noen ganger mye, andre lite). Ved folkeregistret (ikke likningskontoret) i Bærum antar vi at gjennomsnittet ligger på ca. 5 oppslag per dag. Men også her blir GAB brukt mer eller mindre avhengig av hvilken periode av året man befinner seg i.

Tabellen under viser antall oppslag i GAB for firemånedersperioden fordelt på den enkelte bruker og totalt for de 20 brukerne. Av tabellen ser en at bruken varierer mye fra person til person. Noen bruker GAB veldig mye, mens andre bare har vært inne for å se hva GAB er. Tabellen viser også at de som arbeider med utleie og salg av faste eiendom er de som bruker GAB mest.

Tabell 4: Antall oppslag i GAB per brukerident for de 4 første månedene, forbruk tom. 8.12.99

Bruker-	Hjelp	Spørring	Vandring	Navnesøk	Adressesøk	Valgbilde eier	Valgbilde	Hist. base	Spørring ident	Total
ABFLEGS		13	38	16	26		26		8	127
ABFLELS	12	213	217	57	99	25	160	1	114	898
ABFLGHB		9	4	1					3	17
ABFLGLE	114	474	317	66	48	26	179	8	383	1 615
ABFLKAH	2	1	1							4
ABFLKST	22	82	157	33	53	3	45	5	62	462
ABFLLAS	7	47	46	8		1	22	3	29	163
ABFLMCF	2	2	2						1	7
ABFLMKH		11	10	3	1				2	27
ABFLSBG	8	39	27	11	2	1	3	1	19	111
BHFRBEW	10	65	219	36	2	14	38		281	665
BRFRKG	25	159	205	19			1	7	289	705
BRFRMA	2	233	119	52	2	10	13		145	576
BRFRSK	3	313	195	28	5	6	6	6	154	716
BRFRRT	59	987	1 308	142	46	143	717	110	1 889	5 401
LSKDJOB	146	923	194	103	38	52	88	5	670	2 219
LSKDWB	91	942	1 216	155	41	89	124	2	1 430	4 090
VTFRGBN		104	142	29	31	20	18		162	507
VTFRIE	6	366	329	14	31	10	60	19	356	1 191
VTFRKSA	10	78	85	5	16	9	15	10	43	271
	519	5 061	4 831	778	441	409	1 515	177	6 040	19 772

Forklaringer til tabellen:

- Hjelp: Antall oppslag på hjelpefunksjonen
- Spørring: Antall oppslag på handlingslinja (øverst)
- Vandring: Antall vandringer mellom bildene, men med samme objekt
- Navnesøk: Antall navnesøk
- Adressesøk: Antall søk på adresser
- Valgbilde eier: Antall søk på eier
- Valgbilde: Antall søk gatekode, gnr/bnr etc
- Historisk base: Antall søk i den historiske basen
- Spørring ident: Antall spørringer på identer

Antall lisenser

I prøveprosjektet skulle 4 folkeregistre få tilgang til GAB. I utgangspunktet var det ikke noen begrensning på antall lisenser, men en skulle ikke koble opp flere enn det var bruk for. Ut fra tabellen over og de erfaringer som er gjort i prosjektet er det klart at ikke alle som arbeider med folkeregistrering og ligningsarbeide har bruk for GAB. Bruken avhenger av type arbeide og varierer i perioder. Erfaringene tilsier likevel at det bør være mulighet for oppkobling mot GAB på hvert kontor og antall lisenser bør være noen flere når kontorene blir større. Både Tønsberg og Ringerike mener 4 lisenser dekker deres behov, mens 10 lisenser for Bærum er mer enn nok.

Lisensene har som tidligere nevnt bare vært åpen for egen kommune. Erfaringene her er delte hvorvidt en ønsker tilgang til hele landet eller bare for egen kommune. I forbindelse med pendlersøknader er det ønskelig å ha tilgang til hele landet, men også i enkelte andre tilfeller kan det være nyttig å undersøke en persons bostedsmessige tilknytning.

Nytteeffekter ved bruk av GAB

Alle data som ligger i GAB er offentlige opplysninger som kan skaffes til veie i andre registre eller andre kilder. Fordelen med GAB er at mange opplysninger er samlet i et landsdekkende og lett til-

gjengelig system. Det er vanskelig å beregne nytteeffekten ved bruk av GAB. Men de erfaringene som er gjort i denne prøveordningen kan gi en indikasjon på hva en oppnår ved å bruke den tilgjengelige informasjonen.

Ved å sjekke bygningstype kan en avdekke forhold hvor folk er bosatt på fritidseiendommer. Bygningstypen (bygg med flere boenheter) kan også avdekke forhold hvorvidt folk flytter til boliger der det bor folk fra før av. Dette kan avdekke fiktive flyttemeldinger, skattepliktige utleieforhold og urettmessig bostøtte. Videre blir selve folkeregistreringen bedre og av og til mer nøyaktig, da en kan kontrollere adresser mot GAB.

Ved kontroll av ligningen knyttet til eiendomsforhold vil en kunne oppdage skattepliktige utleieforhold, at personer eier eiendommer og bygninger som ikke oppgis i ligningen, og hvor lenge de har eiet disse eiendommene. I tillegg vil opplysningene i GAB kunne brukes ved beregninger av ligningsverdier, tap/gevinst ved kjøp og salg og osv.

Nytteeffekten ved bruk av opplysninger i GAB hentes derfor ut på flere måter:

- Flere opplysninger kontrolleres og flere ulovlige forhold avdekkes
- Opplysningene er lett tilgjengelige og saksbehandlerne sparer tid på å framskaffe opplysningene.
- Spart tid i den enkelte sak fører til at en kan kontrollere flere saker eller få bedre tid til den enkelte sak. Nåværende praksis fører til at mange saker ikke blir kontrollert fordi det er for arbeidskrevende å skaffe de nødvendige opplysningene.
- Redusert tid på den enkelte sak fører til at folkeregistrene og likningskontorene blir mer effektive og saksbehandlingstiden blir kortere.
- Etaten kan betjene publikum på en bedre måte ved at de kan beregne og skaffe opplysninger selv, i stedet for at publikum må dokumentere nødvendige forhold.

For å illustrere hva bruken av GAB har avdekket i denne prøveperioden har vi tatt med to eksempler:

Eksempel 1. Behandling og kontroll av flyttemelding

- *Folkeregistret mottar flyttemelding fra en familie på 3 personer*
- *Tilflyttingsadressen finnes i adresseregisteret*
- *Folkeregistret kan ikke se hvilken bolig på adressen familien flytter inn i*
- *Folkeregistret innhenter leiekontrakt for å identifisere boligen og kontrollere at huseier ikke selv bebor boligen*
- *Ved videre kontroll og med god hjelp fra GAB viste det seg at det stod 3 familier bostedsregistrert i samme bolig*

Konsekvens av kontrollen

- *Full bostøtte til eier av boligen falt bort, fordi det er 4 husholdninger i samme bolig. Søkeren av bostøtte hadde unnlatt å oppgi til husbanken at det bodde flere i boligen. Eieren med ektefelle bodde for øvrig i utlandet.*
- *6 personer fylte ikke vilkårene for bostedsregistrering i Norge. Utvandring ble registrert og som følge av det ble barnetrygd, arbeidsledighetstrygd, opparbeiding av botid og pensjonsrettigheter regulert eller stoppet.*
- *Ved kontroll i GAB viste det seg at storfamilien eide 2 andre boliger i kommunen som var leid ut i flere år uten å ha oppgitt leieinntekter til ligningskontoret. Skattesak ble reist.*

Eksempel 2. Behandling og kontroll av flyttemelding

- *En familie melder flytting fra en annen kommune, adressen finnes i adresseregistret*
- *Det fremgår ikke av flyttemeldingen hvilken bolig familien flytter inn i*
- *Folkeregistret innhenter leiekontrakt*
- *Leiekontrakten kontrolleres mot eierdelen i GAB*
- *Leiekontrakten er falsk. Utleier ifølge kontrakten leier selv boligen. Ved henvendelse til den faktiske eieren av boligen får vi opplyst at den personen han har leid ut til ikke har anledning til å fremleie boligen.*

Konsekvens av kontrollen

- *Huseier får signal om at leietaker ikke oppfyller alle vilkår i leiekontrakten*
- *Det kan ikke søkes om bostøtte fra 2 familier til samme bolig*
- *Da den nye familien ikke blir bostedsregistrert i kommunen har den heller ikke rettigheter der*

Dette er en helt vanlig måte å gå fram på for personer som selv ikke klarer å skaffe seg bolig i den kommunen de ønsker å bo i. Dersom de klarer å bli bostedsregistrert i en bolig de ikke har lov til å bo i har folkeregistret påført kommunen ekstra oppgaver og utgifter de i utgangspunktet ikke har ansvar for.

Avslutningsvis har vi tatt med noen utsagn fra prøvebrukerne:

Hole ligningskontor vil se det som et stort framskritt å kunne få tilgang til GAB på permanent basis.

Totalt sett ser vi GAB som et svært nyttig arbeidsredskap i vårt daglige arbeide, og er ikke i tvil om at dette er med på å høyne kvaliteten på registret (Bærum folkeregister)

La oss håpe at dette er kommet for å bli og at GAB blir tilgjengelig på alle likningskontor/folkeregister (Tønsberg likningskontor)

Vedlegg 4: Prosjektskriv for utredningsarbeidet

Prosjektskrivet er basert på opprinnelig notat (Rygh/Rog, 28.7.99), men er supplert med momenter fra diskusjon på prosjektmøte 10. august 1999.

1. Mandat

Den vedtatte *Tiltaksplan adressesamsvar - DSF og GAB* (Rog/11.12.98) inneholder en aktivitet *Utredning om elektronisk datautveksling mellom DSF og GAB*.

Utredningen gis følgende mandat:

Det skal utredes forutsetninger og konsekvenser for elektronisk datautveksling mellom DSF og GAB. Utredningen skal tjene som et beslutningsgrunnlag for eventuelle konkrete utviklingsprosjekt. Utgangspunktet for utredningen er at registrering av adresser i DSF skal basere seg på det offisielle adresseregisteret i GAB. Utredningen skal ta utgangspunkt i konkrete behov og nytteeffekter for Skattedirektoratets, folkeregisterene, kommunenes og Statens kartverks arbeid med adresseforvaltning i Det sentrale folkeregister og i GAB-registeret. Arbeidet skal bl.a. ta utgangspunkt i tilsvarende samarbeidsprosjekt mellom Kartverket og Posten Norge BA.

Følgende forhold skal utredes:

1. DSFs og GABs behov for adressedata
2. Krav til datakvaliteten i DSF og GAB
3. Krav til oppdateringsrutiner i DSF og GAB
4. Tekniske løsninger, inkl. ev. systemmessige endringer i DSF og GAB
5. Økonomiske konsekvenser – kostnader og ev. innsparelser i forhold til dagens løsning
6. Ev. behov for endringer i lover og forskrifter
7. Nytteeffekter for andre brukere av adressedata fra DSF og GAB
8. Kostnader og finansiering
9. Tidsplan for gjennomføring

Arbeidsgruppa bør også legge vekt på behovet for å informere og motivere kommunene om nytteverdien/viktigheten av god kvalitet på dataene. Informere om hvem som bruker dataene og til hva. Arbeidet bør videre favne vidt slik at en også får med seg "hendelsene" og de manuelle rutinene, og ikke blir for ensidig rettet mot elektronisk dataflyt. I arbeidet bør en også se på muligheten for at kommunene skal få økt tilgjengelighet til folkeregisterdata.

Arbeidet skal munne ut i en prosjektplan. Planen skal legges fram for direktørene som tar stilling til hvorvidt prosjektet skal gjennomføres. Arbeidet skal fortløpende legges fram for Samarbeidsforum for GAB.

2. Organisering av arbeidet med utredningen

Utredningsarbeidet skal utføres av en arbeidsgruppe med representanter fra Skattedirektoratet, Statens kartverk, Statistisk sentralbyrå, folkeregisterene, kommunene og Norsk Eiendomsinformasjon as. Arbeidsgruppa kan ved behov suppleres med andre deltakere for utredning av spesielle forhold.

Arbeidsgruppa ledes av Statistisk sentralbyrå, og Kartverket er sekretær for arbeidet.

Arbeidsgruppa rapporterer til samordningsforumet bestående av skattedirektøren, kartverksdirektøren og adm. dir i Statistisk sentralbyrå.

3. Rammer for arbeidet

Arbeidet starter umiddelbart (dvs. sommer '99), og skal være avsluttet innen 31.12.99. Prosjektet skal avsluttes med en oppsummerende sluttrapport med forslag til vedtak, videre tiltak og aktiviteter.

Kostnader ved deltakelse i arbeidsgruppa dekkes av den enkelte deltaker (etat). Det er også tilgjengelig prosjektmidler (maks. 1,1 mill. kr) for ev. eksterne kostnader.

4. Innhold i utredningsarbeidet

Utredningsarbeidet består av ulike delprosjekter (jf. punktene i mandatet over):

Delprosjekt 1: DSFs og GABs behov for adressedata

Det vil være hensiktsmessig å utrede punktene 1, 2 og 3 samlet. Det kreves dyp kompetanse på DSF og GAB ut fra en teknisk synsvinkel, i kombinasjon med kompetanse på de respektive forvaltnings-systemene. Det er tale om DSFs og folkeregistrenes krav til adressedata fra GAB (og omvendt – GABs krav til DSF). Dette utføres av Skattedirektoratet og Kartverket i fellesskap, og arbeidet startes opp umiddelbart. Representanten fra kommunene kan også bidra i dette arbeidet.

Delprosjekt 2: Systemtekniske løsninger – økonomiske konsekvenser

Dette delprosjektet består av punktene 4 og 5. Det kreves innsats fra personer med dyp kompetanse på DSF, GAB og EDR2. Her kan en dra nytte av kompetansen Norsk Eiendomsinformasjon og BDC AS har på systemutvikling og registerkoblinger generelt. Det foreslås derfor at ansvarlig for denne delutredningen er Norsk Eiendomsinformasjon, med tunge bidrag fra Skattedirektoratet, Kartverket og BDC. Den bør starte opp når delprosjekt 1 er avsluttet.

Delprosjekt 3: Ev. endringer i lover og forskrifter

Dersom det er nødvendig med endringer i lover og forskrifter, vil det i såfall være behov for bidrag av personer med juridisk kompetanse. Det foreslås at dette vurderes nærmere ut på høsten.

Delprosjekt 4: Nytteeffekter for andre brukere av data fra DSF og GAB

Effekt av elektronisk dataflyt vil være at avvik mellom GAB og DSF vil være omtrent null. Delprosjektet utføres av personer med kompetanse på bruk av data fra DSF alene og i kombinasjon med GAB. Viktigste brukergrupper er SSB, kommuner og andre brukere av detaljerte befolkningsdata. Dette utredes av SSB, ev. med bidrag fra Geoservice AS. Arbeidet kan startes opp umiddelbart.

Delprosjekt 5: Kostnader og finansiering

Dette baseres på konklusjonene i delprosjekt 2.

Delprosjekt 6: Tidsplan for gjennomføring

Dette baseres på konklusjonene i delprosjekt 2.

Vedlegg 5: Tiltaksplan adressesamsvar - DSF og GAB

1. Bakgrunn

Denne tiltaksplanen inneholder tiltak knyttet til forbedring adressesamsvar mellom Det sentrale folke-register (DSF) og Adresseregisteret i GAB.

Tiltaksplanen er basert på diskusjoner mellom Skattedirektoratet, folkeregisterkontor, Statens kartverk, kommunene, Geoservice AS, Norsk Eiendomsinformasjon as og Statistisk sentralbyrå på seminar 8. og 9. desember 1998 (på Lysebu) om adressesamsvar mellom DSF og GAB.

2. Problembeskrivelse

Følgende problembeskrivelse ligger til grunn for tiltakene i denne planen:

- i) manglende samsvar (og direkte kobling) mellom DSF og GAB
- ii) ikke tilfredsstillende datakvalitet i GAB
- iii) manglende rutiner for endringer av adresser i GAB

3. Prioriterte tiltak

Tiltakene er mer detaljert beskrevet i SSB notat 'Tiltak adressesamsvar' (27.11.98/Rog). Tiltakene i denne oversikten skal detaljeres og utdypes særlig mht. innhold, ressursbehov og gjennomføringstids-punkt. Dette skal konkretiseres i en aktivitetsplan for tiltakene, slik at alle berørte parter kan benytte planen til planlegging og prioritering av ressurser. SSB kan påta seg å koordinere dette arbeidet.

Det presiseres at alle hovedgruppene av tiltak må sees i sammenheng. Spesielt gjelder dette tiltaket om en utredning om mer direkte kobling mellom DSF og GAB, og tiltakene som gjelder forbedring av datakvaliteten i GAB og i DSF.

Det er enighet om følgende prioriterte tiltak:

1. Samspillet mellom DSF og GAB

1.1 Utredning om elektronisk datautveksling mellom DSF og GAB

Det skal utredes forutsetninger og konsekvenser for elektronisk datautveksling mellom DSF og GAB. Utredningen skal tjene som et beslutningsunderlag for eventuelle konkrete utviklingsprosjekt. Utredningen skal baseres på en positiv intensjon om at registrering av adresser i DSF skal basere seg på det offisielle adresseregisteret i GAB. Utredningen skal ta utgangspunkt i konkrete behov og nytteeffekter for Skattedirektoratet, Folkeregisteret, kommunene og GAB.

Ansvarlig for gjennomføring: Skattedirektoratet og Statens kartverk, ev. i samarbeid med SSB og Norsk Eiendomsinformasjon as

Ressursbehov:

Tidsplan: 1. halvår 1999

1.2 Pilotprosjekt om DSFs on-line tilgang til GAB

Utvalgte folkeregisterkontor skal på prøvebasis få on-line tilknytning til GAB for oppslag, for å lette folkeregisterets tilgang til relevant informasjon i GAB (for eksempel adressedata, informasjon om hjemmelshaver).

Ansvarlig for gjennomføring: Statens kartverk, i samarbeid med Skattedirektoratet

Ressursbehov:

Tidsplan: 1. halvår 1999

1.3 Navngiving av matrikeladresser i DSF og GAB

Det skal gjennomføres en felles måte å navngi matrikeladresser ('bolignavn') i DSF og GAB. Dette skal baseres på navngivingsrutinene i DSF. Det må avklares hvilken etat som skal ha forvaltningsansvaret for dette.

Ansvarlig for gjennomføring: Skattedirektoratet og Statens kartverk

Ressursbehov:

Tidsplan: 1. halvår 1999

1.4 Identifisering av undernummer for matrikkeladresser

Det skal gjennomføres en felles måte å identifisere undernummer for matrikkeladresser i DSF og GAB. Dette skal baseres på eksisterende nummereringssystem i GAB.

Ansvarlig for gjennomføring: Skattedirektoratet og Statens kartverk

Ressursbehov:

Tidsplan: 1. halvår 1999

2. Registrering av adresser i GAB

2.1 Utvikle kvalitetsindikatorer for adresseregisteret i GAB

Det skal gjennomføres tiltak for å kvantifisere datakvaliteten i adresseregisteret for de deler av GAB som har relevans for samsvaret med DSF. Det skal utvikles indikatorer for å beskrive datakvaliteten, for eksempel:

- korrekt adresseident (for eksempel andel returpost som kvalitetsmål)
- tidsgap mellom opprettelse av en adresse og faktisk registrering i GAB
- kvalitet på registrering av kretser for adresser

Ansvarlig for gjennomføring: Statens kartverk, ev. i samarbeid med Statistisk sentralbyrå

Ressursbehov:

Tidsplan: 1. halvår 1999

2.2 Presisere instruksjer, veiledninger og informasjon til GAB-ansvarlige i kommunen

Instruksjer, veiledninger og informasjon for registrering av adresser i GAB skal gjennomgås for bedre å ivareta endringer og avganger av eksisterende adresser, rutiner for splitting av eksisterende adresser og raskere oppdatering av adresseregisteret. Det skal vurderes å innføre ukentlig rapportering og/eller on-line rapportering til GAB for de kommuner som ikke er on-line tilknyttet GAB. Dette tiltaket tas opp i Samordningsforum for GAB.

Ansvarlig for gjennomføring: Statens kartverk

Ressursbehov:

Tidsplan: 1. kvartal 1999

2.3 Rapporter fra GAB til DSF

Rapportene fra GAB til folkeregistrene skal få en tydeligere framstilling av endringer av eksisterende adresser og adresser som berører boligeiendommer. Denne aktiviteten pågår p.t.

Ansvarlig for gjennomføring: Statens kartverk, i samarbeid med Skattedirektoratet

Ressursbehov:

Tidsplan: 1. halvår 1999

2.4 Oppretting av bebodde adresser i GAB

Det skal avdekkes og opprettes bebodde adresser (dvs. adresser som er registrert i DSF) som mangler i GAB. Dette skal baseres på dataoverføring fra DSF til GAB. 'Bebodd adresse' skal registreres og forvaltes i DSF. Som et strakstiltak skal det opprettes adresse for alle eiendommer i GAB der det i DSF er registrert bosatte for tilsvarende (matrikkel-) adresse.

Ansvarlig for gjennomføring: Statens kartverk, i samarbeid med Skattedirektoratet

Ressursbehov:

Tidsplan: 1. halvår 1999

2.5 Bebodde adresser i GAB

GAB skal merkes med bebodde adresser (dvs. adresser som er registrert i DSF).

Ansvarlig for gjennomføring: Statens kartverk, i samarbeid med Skattedirektoratet

Ressursbehov:

Tidsplan: 1. halvår 1999

Registrering av adresser i DSF

3.1 *Utarbeide rutiner for tilbakemeldinger om feil og mangler til GAB*

Det skal utarbeides rutiner for tilbakemeldinger fra DSF til GAB av feil og mangler i adressedata fra GAB.

Ansvarlig for gjennomføring: Skattedirektoratet

Ressursbehov:

Tidsplan: 1. halvår 1999

3.2 *Offisiell adresse til alle matrikkeladresser i DSF der det også finnes offisiell adresse*

Det skal byttes fra matrikkel- til offisiell adresse for alle matrikkeladresser i DSF der det også finnes offisiell adresse.

Ansvarlig for gjennomføring: Skattedirektoratet, i samarbeid med SSB

Ressursbehov:

Tidsplan: 1. halvår 1999

Generell samordning og kontakt

4.1 *Dokumentasjon adressesamsvar*

Det skal utarbeides regelmessig, tilstrekkelig og hensiktsmessig dokumentasjon av samsvaret mellom adresser i DSF og GAB. Dokumentasjonen skal baseres på tidsmessig avstemte registeruttrekk fra DSF og GAB.

Ansvarlig for gjennomføring: Statistisk sentralbyrå

Ressursbehov:

Tidsplan: 1. kvartal 1999

4.2 *Adressesamsvar DSF/GAB som tema i Samordningsforum for GAB*

Forhold knyttet til adressesamsvar mellom DSF og GAB skal regelmessig drøftes i Samordningsforum for GAB. Forumet skal bl.a. drøfte gjennomføringen av mer kortsiktige og praktisk rettede tiltak.

Ansvarlig for gjennomføring: Samordningsforum for GAB

Ressursbehov:

Tidsplan:

Vedlegg 6: Begrepsdefinisjoner

Adressekoordinatprosjektet

Prosjekt i regi av kartverket hvor bygninger ble tildelt adresser og adressene ble tildelt koordinater.

Boligadresseprosjektet

Hovedinnholdet i prosjektet er å oppgradere GAB slik at samtlige boliger får sin egen unike adresse. For å få dette til må adressebegrepet utvides ved at hver bolig får sitt spesifikke nummer etter et gitt system. Bolignummeret fra GAB skal innføres som en obligatorisk del av adressebegrepet i DSF. Det betyr at bostedsregistrering vil skje på boligadresse og ikke lenger på oppgangsnivå.

Bestemte aktiviteter må være avsluttet til tellingstidspunktet for Folke- og bolig tellingen i november 2001. Bl.a gjelder det adressesamsvar mellom GAB og DSF. Prosjektet som helhet vil imidlertid ikke være avsluttet før i slutten av 2002. Da vil boliginformasjon være lagt inn i GAB og befolkningens adresser i DSF vil være utvidet til å omfatte boligangivelse. Begge overføringene vil ha FoB2001 som kilde og vil være avhengig av god adressesamsvar mellom DSF og GAB.

Bruk av grunn

Felt i GAB som gir opplysninger om anvendelse av grunn på eiendom.

Følgende koder er i bruk:

A: Annet

B: Bolig

F: Fritidseiendom

I: Bergverk/Industri

K: Offentlig vei

L: Landbruk/Fiske

N: Verneområde

O: Institusjon

P: Fritidsareal

T: Kommunikasjonsareal (tekniske installasjoner for kommunikasjon)

U: Uoppgitt

V: Forretning/Sentrum

Bygningstype

Felt i GAB som gir opplysninger om type bygning:

Hovedgruppene er fra 1.1 2000:

111-199 Bolig

211-299 Industri og lagerbygning

311-399 Kontor - og forretning

411-499 Samferdsel / kommunikasjon

511-599 Hotell- og restaurant

611-699 Kultur- og forskning

711-799 Helsebygning

811-899 Fengsel, beredskapsbygning

Eiendomsregistret, EDR

Et register hvor GAB og Den elektroniske grunnboken (EG) er koblet og framstår som ett system.

Inneholder informasjon om alle landets faste eiendommer. Utvikles og driftes av Norsk Eiendomsinformasjon as.

EDR-2

Ny versjon av EDR. Settes i drift i 1999.

FoB2001

Folke og bolig tellingen år 2001

Geografiske Informasjonssystemer (GIS)

Et system for innhenting, editering, lagring, analyse og presentasjon av geografiske data, der geografiske data er egenskaper eller relasjoner ved objekt som er entydig geografisk stedfestet

KommuneGAB

Er en lokal versjon av GAB-registeret, hvor kommunene kan lage forskjellige programmer rundt denne. Riks-GAB oppdateres gjennom denne løsningen.

Kom-GAB

Egen lokal GAB-løsning, som brukes av Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim.

Matrikkeladresse

Matrikkeladresse tildeles områder, bygninger og bygningsdeler som ikke er tildelt offisiell adresse. Som adresseidentifikator benyttes gårds- og bruksnummeret til den eiendommen adressen ligger på.

Norsk Eiendomsinformasjon as

Eies av Justisdepartementet og har ansvar for utvikling, drift og distribusjon av informasjon fra EG og Statens kartverks GAB-register.

Numerisk adresse

Adresser omgjort til tallformat som brukes i forbindelse med datautveksling. Numerisk adresse består av kommunenummer (4 siffer), gatekode/gårdsnummer (5), husnummer/bruksnummer (4), bokstav/festenummer (4), undernummer/seksjonsnummer (4).

Offisiell adresse

Offisielle adresser er gater og veier som er tildelt offisielt navn og en numerisk identitet (gatekode) av kommunen.

Postblokk

Det minste geografiske postområdet, og er bestemt ut fra postnummerets siste siffer.

Postens postmottakersystem (PMS)

Datasystem som posten bruker for å administrere adresser og kobling mellom adressene og postmottakerne.

RiksGAB (RGAB)

Det sentrale registret som inneholder data for hele landet. Til vanlig bare omtalt som GAB

Rapport i GAB

Uttak av dataopplysninger i GAB etter visse

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 1999/69 R. Eriksen: Inntekts- og formuesundersøkelsen for selskaper skattlagt med hjemmel i petroleumsskatteloven for årene 1994, 1995 og 1996: Dokumentasjon. 19s.
- 1999/70 B.O. Lagerstrøm: Bostøtteordningen i Husbanken: Dokumentasjonsrapport. 20s.
- 1999/71 L. Wiker og E. Knutsen: Inntekts- og formuesundersøkelsen for aksjeselskaper 1997: Dokumentasjon. 30s.
- 1999/72 K. Ibenholt: Framskrivning av avfall og tilhørende utslipp ved bruk av MSG6: Teknisk dokumentasjon. 45s.
- 1999/73 A. Langørgen og R. Aaberge: Like kommuner. 19s.
- 1999/74 S. Kristoffersen: Aksjestatistikk 1995, 1996 og 1997: Dokumentasjon. 15s.
- 1999/75 B. Halvorsen og M.I. Hansen: Dokumentasjon av utdrag fra skattestatistikken 1974-1994 for kobling mot forbruksundersøkelsen. 38s.
- 1999/76 H.P. Dahlslett og E. Engelen: Sentrumsstatistikk for Oslo og Akershus: Et pilotprosjekt. 50s.
- 1999/77 R. Eriksen og B. Haveråen: Inntekts- og formuesundersøkelsen for personlig næringsdrivende 1996: Dokumentasjon. 52s.
- 1999/78 P.M. Holt, S. Kristoffersen og V. Pedersen: Beregning av vekter til inntekts- og formuesundersøkelsen 1997. 26s.
- 1999/79 P.M. Holt og T. Vevle: Skattestatistikk for rederier 1996 og 1997: Dokumentasjon. 26s.
- 1999/80 T. Bye, Ø. Døhl og J. Larsson: Klimagasskvoter i kraftintensive næringer. Konsekvenser for utslipp av klimagasser, produksjon og sysselsetting. Regionale konsekvenser. 11s.
- 1999/81 B. Mathisen: Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 1998. 39s.
- 1999/82 Ø. Kleven, E. Dalheim og D. Roll-Hansen: Innvandreres utdanning: - en pilotundersøkelse. 61s.
- 1999/83 E. Fidjestøl og I. Håland: Yrkeskatalog: Pr. desember 1999. 136s.
- 1999/84 T. Solberg: Virkning av revisjon på Avlingsstatistikk for jordbruksvekster i 1998. 24s.
- 1999/85 R. Choudhury, T. Eika og L. Haakonsen: KVARTS i praksis II: Systemer og rutiner i den daglige driften. 66s.
- 1999/86 G. Frøiland: Økonometrisk modellering av husholdningenes konsum i Norge: Demografi og formuesefferter. 55s.
- 1999/87 Y. Li: Beregning av elementæraggater i konsumprisindeksen ved hjelp av generalisert gjennomsnitt. 41s.
- 1999/88 L. Rogstad og S.T. Vikan: Kobling av adresseregistrene i DSF og GAB 1999: Dokumentasjon av samsvar og avvik. 31s.
- 1999/89 E. Dalheim, J-A. S. Lie og D. Roll-Hansen: En skjemabasert komplettering av registeret over befolkningens høyeste utdanning - forprosjekt med fokus på innvandrere. 60s.
- 1999/90 K-A. Hovland og Å. Nossum: Flyreiser i konsumprisindeksen. 39s.
- 2000/1 E. Rønning: Utenlandske statsborgere og kommunestyrevalget 1999: Dokumentasjonsrapport. 34s.
- 2000/2 M. Bråthen: Personer registrert som yrkeshemmet i SOFA-søkerregisteret. 25s.
- 2000/3 A.K. Johnsen og Ø. Hokstad: FoB2001: Kvalitativ testing av boligskjema - prøveundersøkelse 1999: Dokumentasjonsnotat. 32s.
- 2000/4 C. Hendriks, Ø. Hokstad og R. Sønsterudbråten: FoB2001: Boligtelling - prøveundersøkelse 1999: Dokumentasjonsnotat. 60s.